Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje.....$2.00
I Užmari.....$3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą priciustl. Prisiusdami pinigus adresuokite taip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 34 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 23 Rugpjutis (August) 1901 m. Metas IX

Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Didžiausia Suvienytų Valstijų sloga—yra jų politikieriai. Jie ant augszcziausių urėdų stato savo įnagius, žinoma ne isz geriausių žmonių ir paskui per juos visaip isznaudoja visą krasztą, jiems patenka geriausiai apmokami urėdai, politikieriai valdo visą krasztą, į jų kiszenių pereina didesnė dalis surinkimų, kurie turėtų but apversti ant užganėdinimo vieszų tautos reikalų. Politikierių įnagiais yra lygiai centraliszki kaip ir sztetų virszininkai; jais yra kareiviszkų, apszvietimo, tiesdafystos reikalų dabotojai. Politikieriai sumonopolizavo teip visą randą, kad jeib ant kokio žymesnio urėdo doresniam žmogui beveik ne galima patekti. Valdant gi politikieriams, krasztо iszleidimai auga, pinigų daugybė eina ant visai ne reikalingų daiktų. Amerikos laikraszcziai mėgsta prikaiszioti Europai jos militarizmą, skaitlingas kariaunas laikomas ant užpuolimo ir apsigynimo. Isz tikro Europoj veik treczdalį surinkimų suėda kareiviszki reikalai, bet ir Amerikoj užlaikymas kariaunos kasztuoja ne mažiau negu Europoj; nors skaitlius po ginklu laikomos kariaunos ne pereina 75000 žmonių, bet jų užlaikymas kasztuoja Amerikai daugiau, negu antai Prancuzijai užlaikymas 560000 kareivių. Daugiausiai Amerikai kasztuoja pensijos ir jas per politikierių protekciją gauna ne vien ant jų užsipelnę. Sztai iki 1 d. liepos szių metų į pensijų komisiją, reikalaudami pensijų, atsiszaukė 403569 veteranai iszpaniszkos, filipiniszkos ir chiniszkos karių. Tuom tarpu ne jau musziuose, bet laike tų karių po ginklu ne stovėjo nė 200000 kareivių. Tai isz kur gali atsirasti net su virszum 400 tuks. invalidų užsipelnusių ant pensijų? Laike prezidentavimo Granto ant pensijų iszmokėta 114395350 dol., taigi po 28598839 dol. ant metų. Prezidentaujant Hayesui iszmokėta 145322489 dol. arba 38330622 dol. ant metų. Prie prezidento Garfieldo 8237825070, arba po 59456-268. Prezidentaujant per pirmutinius keturis metus McKinleyui iszmokėta pensijų 560000547 arba po 140000-137 kas metas. Taigi pensijos suėda ketvirtą dalį visų Amerikos iždo surinkimų. Girtiesi todėl priesz Europą Amerikos politikieriai ne turi kuom, nes jie daug daugiau iszleidžia pinigų ant visai nereikalingų reikalų, nes ant penėjimo visokios veislės politikierių ir jų proteguojamų.

Amerikos randas pasiulė savo pagelbą pietinės Amerikos republikai Columbijai, kurios kariauna be jokio pamato įsiveržė į kaimyniszką krasztą Venezuėlę, tik Kolumbija nesiskubina priimti pagelbą McKinleyo isz baimės, kad už pagelbą ne reiktų brangiau užmokėti negu visa jo pagelba verta. Rodosi, kad Amerikos randas dabar užsimanė pasinaudoti isz maisztų Kolumbijoj ant užgriebimo Panamos sausžemio siaurumos, per kurią prancuzai nori nukasti kanalą jungiantį Atlantiszką oceaną su Didžiuoju. Koncesiją prancuzai ant to turi nuo senia. Prancuziszki laikraszcziai reikalauja, idant randas pasistengtų apginti koncesiją nuo godumo Suv. Valstijų. Jeigu Suv. Valstijos už savo neva pagelbą norėtų užimti Panamos siurumą, turės užgimti nesutikimai su Prancuzija.

Maisztai ant Filipinų salų dar nesiartina prie galo. Pereitą sanvaitę amerikoniszka kariauna turėjo diktai susirėmimų su pasikėlėliais, isz ko matyt, kad terp filipiniecziu ne truksta nenorinczių amerikonams pasiduoti.

Rytinė Azija.

Maskolija be abejonės bandys pasinaudoti isz iszskerdimo maskoliszkos ekspedicijos Tibete ant iszplatinimo czia savo įtekmės. Žinoma, dėl neužsitikėjimo gyventojų maskoliai dar ne greitai prisigriebs į sostapilę lamaistų, Lhassą, bet maskoliszkas caras terp savo pavaldinių turi ne mažai lamaistų, jie kas metą siunczia į Tibetą, ant pagarbinimo Dalai Lamos, palegrimų expedicijas. Isz tų tai Maskolijos caras gali pasinaudoti ant iszplatinimo savo įtekmės Tibete. Maskolija visoms pajiegoms stengiasi po savo globa paimti visą Aziją, ant iszplatinimo czia įtekmės ji ne apleidžia nė jokios progos, gerai žinodama, kad jeigu jai pateks Azija, tąsyk ant jos suvaldymo neužtektų pajiegų visos Europos, tąsyk nieks ne drystų prieszintiesi, jeigu maskoliams užeitų noras užimti ne tik Konstantinopolių, bet visą Balkanų pussalį. Ar pateks vienok maskoliams visa Azija su jos du syk didesniu skaitliumi gyventojų negu jų yra Europoj ir Amerikoj, galima abejoti. Gal, paveikslan, Maskolija ant trumpo laiko paimti po savo globa Chinus, bet valdyti juos gali tik teip ilgai, kol ne pasikels chinieczių tautiszkas supratimas. Griebimai be apsirokavimo krasztų su kitokios kilmės gyventojais ne sudrutina vieszpatysczių, bet jas silpnina. Ką gali užimti maskoliszka užrubežinių dalykų ministerija, tą gali pagadyti jos, susidedanti isz niekiausios veislės urėdninkų, vidaus ministerija, ne galinti atskirti teisybės nuo neteisybės, doru nuo nedorų kelių, gero nuo pikto. Neiszmintingi padavadyjimai vidaus ministerijos greicziau pakels chinieczių supratimą, o tąsyk jau visos Maskolijos pajiegos chinieczių ne suvaldys.

Kadangi platinimą Maskolijos įtekmės sziauriniuose Chinuose sziądien stabdo labiausiai Japonija (rods tą norėtų daryti ir Anglija, bet ji, įsipainiojusi į karę Afrikoj, neturi atsakanczių pajiegų, tai ant jos priesztaravimo Maskolija mažai paiso), tai Maskolija ne tik stengiasi su Japonija nesierzinti, bet nori ją į savo pusę patraukti, taigi kalbina ją pristoti prie susiriszimo su Prancuzija ir Maskolija. Maskoliszkas iždo ministeris Vitte pabaigoj szių metų ketina atlankyti Japoniją su gatavu planu tokio susiriszimo. Japonija ir beveik visų jos partijų laikraszcziai apie tokį užmanymą atsiliepia gana prilankiai. Už pristojimą prie tokio ryszio Maskolija žada Japonijai atiduoti visą Chinų provinciją Tokien, ant sausžemio, prieszais salą Formozą, ir apart to dar žada iszderėti nuo Prancuzijos paskolą, kadangi Japonija mat sziuom kartu labai reikalauja pinigų. Siulomą vienok Japonijai provincija ne turi didelės vertės ir už ją Japonija turėtų susipykti su Vokietija ir Anglija. Japonijos laikraszcziai ne atmeta tos davanos, nors ji ne turi didelės vertės, kadangi viena prieszintiesi Maskolijai ne gali, o pagelbos isz niekur ne turi, todėl nori geru susitaikyti.

Chinų randas dar vis ne padėjo savo paraszo po svetimų krasztų reikalavimais. Svetimos kariaunos Pekine dar vis savo globoj laiko tulus ciecoriaus rumus, dėlko ciecoriaus dvaras nesiskubina grįžti į seną sostapilę.

Pietinė Afrika.

Anglijos padėjimas, kaip jį apraszo, žinoma, ne angliszki laikraszcziai ir ne teip kaip dalykų stovi perstato kaltininkas karės Chamberlain, arba jo įstatytas ne vertas kariautojaus vardo Kitchener, ne vertas pavydėjimo. Rodosi, nors Anglijos randas nėt su cenzorių pagelba slepia teisybę, kad perstatanti silpnus pamatus, ant kokių stovi Anglijos galybė ir turtingumas, turi daugiaus tiesos negu pasigyrimai Chamberlaino ir Kitchenero. Nors Kitchener siunczia nuolatai raportus apie pergalėjimą burų, giriasi, jog jenerolas French veja įsiveržusius į angliszkas valdybas burus į sziaurius ir neužilgio visas Kapo angliszkas valdybas žada iszvalyti nuo burų, gana skaitlingi jų pulkai atsirado jau vos 120 angliszkų mylių nuo sostapilės tų angliszkų valdybų, Cape Town, taigi paczioj užbaigoj pietinės Afrikos. Pasirodymas burų tuose krasztuose aiszkiai parodo, kad angliszki jenerolai ne įstengia nė savo valdybų iszvalyti nuo įsiveržusių į jas burų, prie kurių pristoja vis daugiau ir daugiau gyvenanczių angliszkose valdybose jų vientauczių. Amuniciją ir ginklus veržia jie nuo angliszkų silpnesnių garnizonų, arba apimdami trukius juos gabenanczius. Kaip sako gerai pažįstanti prietikius pietinėj Afrikoj, amunicijos ir ginklų burams ne truksta, daug ginklų atėmė jie nuo paczių anglijonų.

Dabar tarnaujanti kraujageriams ministeriams ir jų draugams Anglijos laikraszcziai ramina savo skaitytojus nužudžiusius kantrybę, buk vyriausias Transvaaliaus burų vadovas Botha traukia į kruvą visas savo pajiegas ir su joms nori galutinai pasiduoti Anglijai. Paskalas tas vienok ne iszrodo teisingu. Jeigu Botha atmetė pirmiaus jam pasiulytas iszlygas, tai nėra nė jokio pamato tikėti, kad dabar szito burų vadovo nuomonės persikeitė, kadangi iki sziol garsus Kitchener ant karės lauko nieko ne nuveikė tokio, kas burų viltis galėtų isznaikyti. Ant galo, jeigu pats Botha nori pasiduoti, tai jis ne reikalauja traukti iszmėtytas Transvaaliaus burų pajiegas, turinczias kad ir žemesnio laipsnio vadovus, bet pasiduotų pats, o kitiems paliktų liuosybę daryti, ką jie nori. Todėl szitas angliszkų laikraszczių leidžiamas paskalas iszrodo tokia jau melagystė, kokių jie jau ne mažai į svietą paleido. Matyt vien, kad Anglija užbaigtų karę, jeigu iszrastų kokį nors budą galinti užganėdinti burus; visi gazdinimai ne iszduoda valsių, o ant tolesnės karės truksta lygiai pinigų, kaip ir kareivių, nauji liuosnoriai nesiskubina prisiraszyti. Sugrįžę isz Afrikos pagarsino, jog jiems karės ministerija ne iszmokėjo suderėtų algų, vietoj pinigų, siulė neturinczius vertės medalius, bet daugelis kareivių atsisakė net isz karaliaus rankų tas dovanas priimti. Dabar truksta jau liuosnorių norinczių kariauti be algų, o algas nėr isz ko užmokėti. Karė Afrikoj parodė mat ne tik militariszką, bet ir finansiszką silpnumą Anglijos.

Matyt Kitchener pats jaucziasi, jog ne įstengs galutinai suvaldyti burų, kadangi jis nori pasitraukti ir praszosi, kad jį paskirtų angliszkos kariaunos virszininku į Indijas. Jeigu karė butų teip arti galo, tai vyriausias jos vedėjas nepraszytų paliuosavimo.

Pietinė Amerika.

Suvienytos Valstijos iszsiuntė tris kariszkus laivus į Kolumbijos pakrantes. Kariszkus laivus siunczia į tuos krasztus teiposgi Prancuzija, kuri czia turi daugiau materijaliszkų reikalų už Suvienytas Valstijas, daug pinigų įkiszo į Panamos kanalą. Vokietija siunczia teiposgi kariszką laivą, be abejonės atsiųs juos ir Anglija.

Dabar randas Venezuėlės apkaltina Kolumbiją už sulaužymą rubežiaus ir įsiveržimą į Venezuėlę be jokios priežasties, Kolumbija apkaltina Venezuėlės prezidentą Castro, buk jis suteikia ginklus Kolumbijos pasikėlėliams. Gal but, kad abudu ne sutinkanti krasztai turi tiesą. Suvienytų Valstijų republikoniszkos partijos, taigi tarnaujanti McKinleyo administracijai laikraszcziai apkaltina Venezuėlės prezidentą, buk tas stengiasi isz trijų Vidurinės Amerikos ir Kolumbijos republikų sutverti vieną tvirtą, kuri galėtų pasipriesztinti net Suv. Valstijoms, kurios stengiasi susidrutinti Vidurinėj Amerikoj, per kurios siaurumą nori nukasti kanalą jungiantį Didiji oceaną su Atlantiku ir jo neaprubežiuotą kontrolę paimti į savo rankas. Smulkios Vidurinės Amerikos republikos, turinczios vos jos kelis szimtus tukstanczių gyventojų, ne gali Suv. Valstijų mierių stabdyti, jeigu gi Venezuėlei pasisektų tas smulkias sujungti į vieną didelę, tokia pasekmingiau galėtų pasipriesztinti godumui sziaurinės Amerikos. Todėl tai Suv. Valstijos ir remia Kolumbiją, siundo ją ant Venezuėles, idant joms susipjovus, sau kuo didžiausią naudą isztraukti. Esanti į pietus nuo Kolumbijos republika Peru sutraukė savo kariauną ant rubežiaus ir rengiasi įsiveržti į Kolumbiją. Taigi mat Venezuėlė randa pritarėjus terp kitų kaimynų. Jeigu ant apgynimo savo reikalų susijungtų visos iszpaniszkos republikos, tąsyk ir Suv. Valstijoms reiktų iszsižadėti daugelio savo norų. Iszpaniszkas republikas paremtų gal tulos Europos vieszpatystės. Besiėdant, besiskirstant iszpaniszkoms vidurinės ir pietinės Amerikos republikoms, jos gali su visu patekti po jungu Suv. Valstijų sziaurinės Amerikos. Žinoma, kad Suv. Valstijos stengsis nesutikimus palaikyti.

Vokietija.

Palaidojus ciecoriaus motiną, Vokietijos laikraszcziai užsiima bėgancziais reikalais. Perkratinėja jie dabar klausymą pakėlimo muitų ant svetimų tavorų. Muitai tie turi daug szalininkų ir prieszų, todėl dar pirm laiko ne galima įspėti, kokias permainas padarys parlamentas rando užmanyme.

Vokietijos sosto įpedinis iszkeliavo į Angliją. Ciecorius, siųsdamas savo sunų į visų nekenczamą krasztą, rodo jam savo prilankumą ir pritarimą jo mieriams. Mirtis ciecoriaus motinos bene tik nedaleis susivažiuoti carui su Vokietijos ciecorium. Jeigu isztikro susivažiavimo ne bus, kaip pirma buvo nutarta, tai tą sulaikys ne tiek mirtis ciecoriaus motinos, kaip gal svarbesnės priežastys. Tur but terp kaimynų yra koki didesni nesutikimai nesiduodanti praszalinti.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

24 d. berželio, ant priemiescio Naujas Svietas, į gyvenimą vieno oficiero įsikraustė du vagiliai. Bet juos užtėmyjo. Netu rėdami kito iszėjimo, vagiliai isz bėgo ant balkono ir nuo treczių lubų szoko tiesiog ant ulyczios. Vienas prie puolimo nusigrendė tik nosį, szitą suėmė—antrasis gi pabėgo, turbut prie puolimo visai neužsigavo.

Ant Vilkmergės ulyczios, prie statymo naujos medinės triobos, dalidė lietuvys Narkunas taszė medį. Betaszant, nusvilusi skelis audra užmuszė Narkunui vieną aki.

20 d. liepos akczyžios sargai, namuose Ettingero, ant Vilkmergės ulyczios, užtiko paslaptą degtinės varinyczią. Degtinės dirbė jai likosi suiresztuoti.

Vilniaus prekėjai, kurie pirma sutiko mokėti atsakanczius mokesczius ant užlakymo rengiamos mieste prekystos mokyklos, dabar atsisako nuo mokesczių, kadangi jiems ne patinka užtvirtinti, apdirbti be jų žinios įstatai mokyklos. Dabar prekėjai neina ant szaukiamų susirinkimų, bet rengiasi siųsti antrą deputaciją į Peterburgą praszyti permainų įstatuose ir iszaiszkinti ministerijai visus prietikius, ko, matyt, jenerolas Szarski ne padarė. Tokiu budu atidarymas mokyklos užsivilks ir szimet jos ne bus galima atidaryti.

Isz Vilniaus gub.

Antroje pusėje berželio mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo isz viso 33 gaisrai. Gaisrai tie užgimė: nuo neatsargumo paczių padegėlių 2, nuo negerai įtaisytų ir nevalytų kaminų 1, nuo padegimo 3, nuo perkuno įtrenkimo 13 ir nuo nežinomų priešlasczių 14. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 188513 rublių. Didžiausias gaisras buvo Szventėnų pav., kaime Nauji Szventėnai, kur iszdegė 47 gyvenamos ir 42 negyvenamos triobos. Blėdį ugnies czia padarytą skaito ant 135592 rubl.; užasekuruota viskas buvo tik ant 11096 rubl. Kitas didesnis gaisras buvo kaime Plikatuose, Lydos pavietyj: czia sudegė 5 gyvenami namai ir 52 negyvenamos triobos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 13220 rublių, sudegusios gi triobos užasekuruotos buvo tik ant 5630 rublių.

Per tą patį laiką netikėtų mirczių buvo 23. Uzmuszystų 4. Patsžudyszczių 2. Vaikų užsmaugė 2. Negyvėlių rado 4.

Vagystų papildyta 13, pavogta daiktų už 632 rubl. pinigų gi 20 rubl. 20kap. Arklių pavogė: Trakų pavietyj 1, Lydos pav. 3. Isz viso 4 arklius. Nė vieno isz pavogtų arklių jų savininkai ne atgavo.

Isz Merkinės, Vilniaus gb.

Pargįžus man isz Amerikos į Lietuvą, viskas kitaip pasirodė, terp lietuvių szitose aplinkinėse pri viso daugiau maskolių tarnų. Jeigu kas kuom priesz valdžią nusideda, tai tokį tuojaus suims; nors nieks isz valdininkų iszsitarimų priesz valdžią ne girdėtų, iszduoda tokius pats lietuviai. Tokių niekszų iszdavikų szitose aplinkinėse priviso daugiau negu reiktų. Daugelis iszdavikų visai nesupranta savo bjauraus darbo, iszdavikais pastojo per nesupratimą.

Neseniai atsibuvo Merkinės valszcziaus susirinkimas, ant kurio pribuvo ir "Sliedovatelis" paklausyti, ką mužikai kalba apie valszczius reikalus. Kadangi mužikėliai ne pakėlė nė jokio valdžioms ne patinkanczio klausymo, tai ir sliedovatelis buvo užganėdintas. Ant galo keli ukininkai valszczionys atsiliepė apie iszėjusius į Ameriką. Ukininkai kaimo Mordasovo: Domininkas Zalauskas, Vincas Gudaitis, Ludvikas Jakavonis, Tamoszius Kondrota ir Mikas Mažėkas užmanė, kad sykį iszėjusiems butų uždrausta grįžti atgal, o jeigu kas sugrįžtų, tai turi užsimokėti 1000 dol. Bet toks kvailas užmanymas ir sliedovatelių ne patiko, net jis užmanytojus iszvadino beprocziais, asilais. Isz tikro užmanytojų ne galima iszmintingais pavadinti. Vieno isz jų yra net sunus Amerikoj.

1 d. berželio apie Merkinę siautė baisi audra su ledais. Kaime Marcinkoniuose trenkė perkunas į tvartus vieno ukininko, užmuszė jautį ir karvę ir tvartus uždegė. Kitas trenkė į kluoną ir tą sudegino. Kaime Parleve perkunas užmuszė moteriszkę su mergaite ir iszdegino visas triobas. Varenoj nuo perkuno įtrenkimo teiposgi sudegė kelios triobos. Kaime Sapegiszkėj nuo perkuno įtrenkimo iszdegė su visoms trioboms 11 ukių. Ledai iszmuszė laukus 8 kaimų teip, kad nieko ne liko, nė rugių, nė avižų. Kaimai, kurių laukus ledai iszmuszė, yra sekanti: Pupliai, Burokoniai, Burokoraistele, Kantacai, Gudakiemis, Meloniszke ir isz dalies Mordosavas. Žmonės liko be maisto ant žiemos ir ne žino ką daryti.

Mordosavi-zkis.

Isz Miestelio Glubokoje, Vilniaus gub.

Szitose aplinkinėse, kaip ir kitur Lietuvoj, szį metą rugius pradėjo pjauti anksczcziaus negu kitais metais. Szimet pradėjo pjauti nuo 15 d. liepos; kitais metais nuo to laiko pradėdavo tik szienauti. Rugiai užaugo labai geri, bet szieno ir dobilų surinko mažai, žolė mat, dėl stokos lytaus, ne užaugo. Nuo laukų lygiai žolę kaip ir rugius surinko graŽiai. Už darbą szimet moka mažiau negu pernai. Iszgabenimas javų menkas, ukininkai vežimais gabena ant pardavimo javus į Dinaburgą, į Borkoviczius, net į Smorgonę, isz naujo geležinkelio Szventėnų—Panevežio linijos nesinaudoja, kadangi szitas geležinkelis brangiai skaito už pervežimą javų.

Isz Lužkų, Disnos pav., Vilniaus gub.

12 d. liepos czia pasikorė ukininkas maskolius. Daktaras ant kuno neužtėmyjo nė jokių nuveiglinių ženklų ir iszdavė daleidimą kuną palaidoti ant kapinių. Atėjo popas lydėti kuną, bet susirinko apie 300 maskolių isz aplinkinių kaimų, atėmė numirėlį, nuvežė jį ant lauko ir ten užkasė. Popą užtai, kad jis norėjo pats žudžio kuną laidoti ant krikszczioniszkų kapinių, be mažo ne sumuszė.

Pasimirė knigų platintojas.

Kaip paduoda maskoliszkas revoliucijonieriszkas laikrasztis "Listok Rsboczeho Dieła", Vologdos gubernijoj, mieste Jarenske, pasimirė inteligentniausias ir sumaniausias platintojas lietuviszkų knigų Lietuvoj, Audrius Bieliakas. 1894 m. jis buvo suimtas su lietuviszkoms knigoms Kauno gub. Palaikę kelis mėnesius kalėjime, paleido iki sudo nusprendimui. Iszgirdęs, kad bus iszsiųstas į Maskoliją, B. užsimanė keliauti į Amerikę. Atkako ant Hamburgo garlaivio į New Yorką, bet czia apsirgo, tapo nugabentas į ligonbutį, kurio daktarai nupjovė jam vieną kojį, kita gi buvo teip silpna, kad žmogus nė su kriukiais ne galėjo vaikszczioti. Neturėdamas ką veikti Amerikoj, sugrįžo atgal į Maskoliją. Bet kaip tik sugrįžo, caro tarnai pagriebė ir etapais be kojį žmogų iszgabeno į Vologdą, o isz czia iszvežė į Jarenską, bjauriausią visoj gubernijoj miestą. Gaudamas nuo raudo tik 2½ rubl. ant mėnesio ir neturėdamas isz niekur paszelpos, o nenorėdamas nuo policijos nė jokių dovanų priimti, nuo vargo ir alkio gavo džiovą. 1900 m. atvežė į Jarenską daugiau politiszkų nusidėjėlių, jie visaip stengėsi palengvinti buvį Bieliako, bet nužudytos sveikatos sugrąžinti ne buvo galima. Ant galo l kosi patalpintas į ligonbutį. Czia tai vienas isz svarbiausių szviesos platintojų po surukusius lietuvių butelius užbaigė savo amžį. Palaidojo jį draugai. Nuopelnai Bieliako lietuviams labai dideli. Platindamas knigas Lietuvoj, jis niekada ne rėmė savo užsiėmimo ant didelio pelno, jis daug už savo pinigus pirktų knigų iszdalino dykai neturtingiems lietuviams.

Isz Alytaus, Vilnias gub.

Ant jomarko szitame miestelyj, vienas ukininkas kaimo Valbikų užsimanė isznaudoti palinkimą žmonių prie kazyrų. Ant rinkos pasistatė jis stalelį ir szaukė norinczius bandyti laimės pagal pagerintą loszimo budą. Koks tas budas, nežinia, bet atsirado daug norinczių jo pabandyti. Isz pradžių iszmislus ukininkas praloszė po kelias kapeikas, bet ant galo visi norinczių pabandyti naujo loszimo budo pinigai, gauti už parduotus javus, perėjo į kiszenių naujo loszimo budo iszradėjo. Policija ne stabdė ir ne stabdo aiszkios prigavystės.

Kaime Olavuose, netoli Alytaus, vaikai per neatsargumą užkrėtė ugnį, kuri iszsinaikino namus vieno ukininko. Sudegusiuose namuose sudegė ir paliegusi moteriszkė, kuri ne įstengė iszbėgti isz deganczios triobos.

Neseniai keliems miestelio gyventojams vagiliai iszvedė arklius. Sziuom kartu vienok pristovui pasisekė vagilius sugauti ir atimti pavogtus arklius. Yra tai pirmutinis szitame miestelyj atsitikimas sugavimo vaglių ir atgavimo pavogtų arklių, ir tai dar per policijos prisidėjimą.

Isz Szventenų pav., Vilniaus gubernijoj.

Užderėjimas žieminių javų beveik visame pavietyj buvo szimet užganėdinantis, bet grudai prastesnį negu buvo pernai. Dėl didelių karszczių rugiai nunoko ankszcziau negu kitais metais. Žmonės skubina pjauti, bijodami, kad isz varpų ne isbyrėtų grudai. Szienų nuvalė ir iszdžiovino visur gerai, oras buvo gražus per visą laiką.

Netoli Szventenų vieno dvarponio sunus, besimokinantis Vilniaus gimnazijoj, szį metą baigė gimnaziją ir tikėjosi gauti auksinį meda į, bet per egzaminus ne su visu pasisekė ir medalio ne gavo. Vaikinas tą teip paėmė į szirdį, kad užsimanė nusižudyti. Szovė į galvą, bet tik susižeidė. Jį iszgydė, bet vaikino protas susimaiszė. Jis iszkeliavo isz namų į Kauną, nuo ten gyvenanczio brolio pasiskolino kiek pinigų ir nežinia kur dingo.

Žemiszki naczelninkai Lietuvoje.

Žemiszki naczelninkai Lietuvoj galutinai liekasi įvesti, bet isz to lietuvisi ne gali laukti nė jokios naudos. Į tokius naczelninkus gali but renkami vien maskoliai bajorai. Tokių vienok Lietuvoj nėra: jeigu czia yra maskolisi dvarponiai, tai jais yra tik szaszlavos maskolystės, urėdninkai už visokius tamsius ir nedorus darbus pirkę dvarus su visokiais paliuosavimais. Laikraszczio "Severo Zapadnoje Slovo" sako, jog atsiszaukia jau daktarai neturinti praktikos ir kitoki maskoliszki urėdninkai pirkę Lietuvoj žemę, arba ją gavę, be isdylodami ant žemiszkų naczelninkų. Bet jie nė savo mokslu, nė kitokioms ypatybėms visai ne tinka ant tokių urėdų. Naczelninko tokio rankose yra: administratyviszka, policijos ir tiesdariszka valdžia—tai jis turi gerai pažinti ne tik visus vietinius prietikius, reikalus, bet ir tiesas, to vienok ne gali pažinti nė atsivilkęs isz Maskolijos daktaras, nė kitoks carpalaikio tarnas.

Isz Lietuviszko Brasto.

Po pakutiniam gaisrui daugelis czionykszczių gyventojų atsirado be turtų ir pastogės, uždarbių ant vietos nėra, paszelpos komitetas surenka ne daug aukų ant suszelpimo padegėlių szeimynų. Daugelis beturczių turi jieszkoti prieglaudos kitur. Komitetas atsiszaukė į kelių ministerijų su praszymu daleisti pervežti dykai geležinkeliais neturtingus padegėlius kitur. Ministerija ant to sutiko ir pavedė Brasto policijos virszininkui reikalaujantiems dalyti bilietus. Nuo dabar vienok geležinkeliai atsisako priimti policijos virszininko bilietus ir nuo padegėlių reikalauja jau pilno užmokesnio.

Ledai.

3 berželio, ties kaimais: Vinczai, Zenevicziai ir Dainovo, Lydos pav., siautė audra su ledais. Ledai iszmuszė su visu rugiais ant ploto 75 de istinų. Blėdį jų padarytą paduoda ant 8000 rubl.

15 d. liepos, ties kaimu Rukaine siautė audra su ledais. Ledai vienok ne daug blėdies pridirbo, puolė jų ne daug. Laike audros perkunas užmuszė grįžtantį isz Vilniaus pagelbininką alaus pardavinyczios Parczewskio, Sobolewskį. Perkunas treukė teip smarkiai į vežimėlį, kad visą suskaldė ir jame sėdintį Sobolewskį užmuszė ant vietos. Rado jį paskui kelio ika sieksnių toliaus nuo vežimėlio, įkastą į žemę. Arklį vienok perkunas tik apsvaigino, jis puskui atsigavo.

Isz Prusų Lietuvos

Karaliaucziuje rengiasi pareng ti naują muzejų, kuriame patilps dailės daigtai. Apszvietimo ministeris pritaria parengimui tokio muzejaus ir žada paszelpą ant įkunyjimo szito užmanymo.

Mieste Gumbinėj, oficierus dragunų regimento Rathjan nupuolė nuo arklio, sudavė galva į akmenį teip smarkiai, kad galva perskilo. Nugabeno Rathjeną dar gyvą į garnizono lazaretą, kur jis į porą valandų pasmirė.

Kiek paims į kariumenę lietuvių?

Szį metą, pagal caro padavadyjimą, isz visos Maskolijos paims į maskoliszką kariumenę isz viso 309600 jaunų vyriszkių. Isz Lietuvos gi paims: isz Vilniaus gubernijos 4145, isz Kuuno gub. 4012, Vitebsko gub. 4381, Minsko gub. 6772, Grodno gub. 4419.

Isz Minsko.

Mieste Lietuviszkame Minske bus parengta prekystos mokykla. Miesto virszininkas, grafas Czapski, atsiliepė į ministeriją praszydamas daleidimo ir užtvirtinimo įstatų. Įstatai jau likosi užtvirtinti.

Isz Amerikos:

Užmuszti, paszauti ir paimti in nelaisvę ant Filipinu salu.

Virszininkas amerikoniszkos kariaunos ant Filipinų salų, jenerolas Mc Arthur, atsiuntē savo atskaitą apie prietikius ant tą salų už visą laiką nuo 15 d. gegužio 1900 m. iki 30 d. beržėlio 1901m. Per visą tą laiką amerikonai turējo 1028 susimuszimus su filipinieczieziais, kuriouse 245 amerikonų likosi užmusztų, 490 paszautų, 118 paimtų į nelaisvę, 20 prapuolē. Filipinieczių likosi užmusztų 2954, paszautų 1198, 6572 pateko į nelaisvę, 23095 pats pasidavē. Žinoma, nuo ligų pasimirē deszimtį kartų daugiau amerikonų negu tapo užmusztų musziuose.

Perkuuas iszgelbejo nuo užkasimo.

LORNED, KANS. Pasimirē czia 5 metų duktē turtingo farmerio Mc Prease; daktaras pripažino ją už numirusią ir iszdavē daleidimą palaidoti. Idējo kuną į metalinį grabą, nugabeno į bažnyczią, o paskui lydējo ant kapinių. Belydint, užkilo audra, trenkē perkunas į metalinį grabą ir jį suskaldē. Tuom tarpu numirēlē atgijo, atsisēdo ir pasiszaukē mamą. Žinoma, kad vietoj ant kapinių, atgijusią mergaitę parvežē namon, kur pradējo ligonė atsigauti ir yra jau viltis, kad teip stebuklingai perkuno iszgelbēta mergaitē su visu isgis.

Vyskupas Chapelle grižta namon.

Popiežius buvo paskyręs New Orleanso vyskupą Chapelle ant virszininko bažnyczių ant salų Kubos, Porto Rico ir Filipinų. Gyventojai tų salų pakēlē protestą priesz tai, todēl popiežius priverstas tapo sugrąžinti vyskupą Chapelle į seną jo dijeceziją. Nē kubiecziai, nē filipiniecziai, nē portorikonys negeidžia mat svetimtautiszkų vyskupų, kadangi toki ne pažįsta vietinių prietikių, todēl ne daug gero bažnyczioi gali padaryti, tankiaus be reikalo suerzina žmonis.

Ypatiszkas testamentas.

FARIBAUTH, MIN. Pereitos sanvaitēs nedelioj pasimirē czia žinomas szyksztuolius Harvey Scott. Paliko jis testamentą, kuriame liepia visus jo pinigus, bankuose sudētus, kokių turi apie 100000 dol., sudeginti, kad jie niekam ne tektų. Priesz mirtį jis pats sudegino 5000 dol. Ne žinia, ar jo testamentą iszpildys.

Nera aukso.

HELENA, MONT. Vienas kalnakasys iszplatino žinias, jog Big Snows kalnuose užtiko naujus aukso plotus. Czia iszkeliavo daugybē žmonių su viltims greitai prisikasti tiek aukso, kad jo užtektų ant viso amžiaus. Dabar reikia jiems grįžti atgal, kadangi tuose krasztuose nēra aukso, yra vien varis, su kuriuom negalima teip greitai praltbti.

Nelaime kastynese.

CALUMET, MICH. Tamarak kastynēse atsitiko nelaimē: nupuolē nuo virszaus didelis uolas szmotas į pulką darbininkų. Prie to trys darbininkai likosi ant vietos užmuszti, o du mirtinai užgauti. Didesnē dalis uolos užgautų buvo finlandiecziai.

Paskendo garlaivys.

PADUCAH, KY. Netoli Crowell iszkrovimo vietos paskendo plaukiantis isz Elizabethtown, Ill., garlaivys City of Golconda. Prie to apie 30 žmonių prigērē.

Nelaime tunelyj.

CLEVELAND, OH. Tunelyj vandens traukimui, kuriame darbavosi darbininkai, nuo expliozijos užgimē gaisras. Prie to mažiausiai 10 žmonių sudegē arba, besigelbedami nuo ugnies, ežerē prigerē, 2 gi mirtinai apdegē; lengviau apkultų ir apdegusių yra 30 darbininkų.

Gaisrai.

NORD LAWRENCE, OH. Siautē czia didelis gaisras, kuris beveik su visu isznaikino szitą miestelį. Blēdys gaiso padarytos labai didelēs.

RICHMOND, VA. Sudegē czia Wrighto cigarų dirbtuvēs. Blēdį ugnies padartą skaito ant 200000.

EAST LIVERPOOL, OH. Sudegē czianykszczios puodų dirbtuvēs. Blēdį ugnies padarytą paduoda ant 100000 dol.

Prigere piene.

LA CROSSE, WIS. Netoli nuo czia, ant farmos, įpuolē į pieną motinos paliktas 18 mēnesių sunus farmerio Schmidto ir prigērē. Kada jį rado sugrįžusi isz lauko motina, vaikas buvo jau ne gyvas.

Expliozijos.

YOUNGSTOWN, OH. Ohio dirbtuvēse National Steel Co. expliodavo 10 tonų sutarpinto metaliaus. Prie to 3 darbininkai likosi užmuszti; sunkiai sužeistų yra 11, o terp tų yra ir mirtinai sužeisti.

PHILADELPHIA, PA. Laike smarkios audros trenkē perkunas į benzinos rezervoarą Atlantic Oil Refining Co. Point Breese. Nuo to užgimē baisi expliozija, benzina užsidegē, ugnis platinosi su neiszpasakytu greitumu, uždegē ant syk tris kerosino rezervoarus. Besidarbuojant prie gesinimo ugnagesiams, expliodavo kitas benzinos rezervoaras; expliozijos 4 ugnagesiai likosi ant vietos užmuszti, daugelį gi baisiai apdegino. Blēdį ugnies ir expliozijos padarytą skaito ant 700000 dol.

LITTLE FALLS, N.Y. Herkimare, netoli nuo czia, užsidegē Mohawk & Malover lokomotivų szapos. Darbininkai stengēsi ugnį užgesinti, bet ji prisigriebē prie sudēto szapoj dinamito. Atsitiko baisi expliozija, kurios penki žmonēs likosi ant vietos užmuszti. Mena, kad po griuvēsiais yra daugiaus užmusztų.

Nusiszove dēl mažu palaiku.

PHILADELPHIA, PA. Gyvenantis czia jaunas klerkas Maksimilian Manasse nusiszovē todēl, kad gyvenantis Berlyne turtingas dēdē paliko jam per mažai palaikų. Klerkas visiems gyrēsi, kad dēdē užraszys jam 40000 dol., tuom tarpu užraszē tik 40 dol., kitus gi atidavē ant visokių labdaringų įtaisų. Na, argi ne svarbi priežastis nusižudymo?

Moterys buczavo vyrą.

EVANSVILLE, IND. Gyvenantis czia 30 metų muzikos mokintojas Foss liepē aresztuoti 6 moteris ir merginas užtai, kad jos užpuolē ant jo ant ulyczios ir prieszais jo norą buczivo. Apskųstos moterys ir merginos turējo užstatyti kauciją. Nežinia dar, kokią sudas ant jų bausmę uždēs.

Vetra.

NEW ORLEANS, LA. 14 d. pjutēs, upes Mississippi įtakoj siautē smarki vētra. Vējas sulaikē upēs Mississippi vandenį ir pagimdē tvanus. Telegrafas į Port Eads likosi vētros nutrauktas. Vējas sugriovē ir kelias triobas ant jurių pakranczių stovinczias.

Nelaime ant geležinkelio.

PUEBLO, COL. Ant Denver & Rio Grande geležinkelio expliodavo lokomotiva tavorinio trukio. Expliozijos trukio vedējas likosi į szmotelius sudraskytas, o peczkurys mirtinai sužeistas.

Isz darbo lauko.

¶ SAVANNAH, PA. Sustraikavo czia tarnaujanti ant ulyczinių karų. Kompanija priēmē scabsus ir iszdalino jiems revolverius ir liepē szaudyti į sztraikierius, jeigu jie bandytų stabdyti trukių bēgiojimą. Valdžios ant tokio paliepimo žiuri kaipo ant paprasto dalyko ir ne mislyja drausti kapitalistams iszdavinēti tinkanczius nuožmiuose krasztuose paliepimus davadyjimus.

¶ CINCINNATI, OH. 7 czianykszczios vežimų dirbtuvēs likosi uždarytos ir per tai 2000 darbininkų ne teko darbo. Dirbtuvių savininkai pagarsino, jog dirbtuvēs bus atidarytos nuo 3 d. rugsējo, bet prie darbo bus priimti tik neprigulinti prie organizacijų darbininkai.

¶ GALLUP, N. MEX. Czianykszcziai ir visų aplinkinių kalnakasiai sztraikuoja nuo sausio mēnesio ir nežinia kada sztraikas pasibaigs. Priežastis sztraiko yra ta, kad kastynių savininkai ne nori pripažinti unijos.

¶ ST FRANCISCO, CAL. Atēję į czianykszti portą laivai stovi ne iszkrauti, paskirti ant iszējimo ne gali iszeiti, kadangi, dēl sztraiko porto darbininkų, nēra kam iszkrauti ir prikrauti laivų.

¶ WINNIPEG, MONITOBA. Organizuoti dailidēs pakēlē sztraiką. Jie reikalauja užmokesnio po 40 centų už darbo valandą. Iki dabar jie gaudavo tik po 27 c.

¶ NEW-YORK. 4000 siuvējų Ladies Shirt Waist unijos nutarē pakelti sztraiką užtai, kad darbdaviai numusza nuo užmokesnio už pasinaudojimą isz elevatoriaus.

¶ IRVIN BUTTE, BRIT. COL. — Darbai eina czia sziuom tarpu prastai. Sztraikai traukiasi nuo beržėlio mēnesio ir nežinia, kada pasibaigs.

¶ SCRANTON, PA. Darbininkai Sterrich Creek Coliery Co. kastynių, Peckvillēj, pakēlē sztraiką todēl, kad prie darbo priēmē 10 darbininkų ne prigulinczių į uniją.

¶ STARROW POINT, MD. Maryland Steel Co. szitose aplinkinēse pastatys 300 kokso peczių, prie kurių pabaigoj szių metų prasidēs darbai.

¶ MCKEESPORT, PA. Boston Rolling Mills stovi. Pasiliovē darbai Dewees Works dirbtuvēse, teiposgi ir National Tube Works dirbtuvēse.

¶ OXFORD, MICH. Szitose aplinkinēse pastatys dideles stiklo dirbtuves, kuriose ras darbą 1000 darbininkų.

¶ PASSAIC, N. J. Darbai czianykszczio-e dirbtuvēse truputį pasigerino, bet visgi dar neina teip gerai, kaip galima geisti.

¶ BIRMINGHAM, ALA. Detroito kapitalistai pastatē czia dideles cukraus dirbtuves, kuriose ras darbą 300 darbininkų.

¶ SHAMOKIN, PA. Czianykszczios kastynēs likosi vandens užlietos, todēl ant tulo laiko turējo pasiliauti darbai.

¶ MARBLEHEAD, OH. Darbai czianykszcziose akmenų skaldinycziose eina labai gerai, darbininkų be darbo nēra.

¶ JOLIET, ILL. Czianykszczios Pressed Steel dirbtuvēs likosi uždarytos, kadangi 3000 darbininkų pristojo prie sztraiko.

¶ DENVER, COL. 250 czianykszczių medžių apdirbējų pakēlē sztraiką. Per tai 5 lentos pjovinyczios likosi uždarytos.

¶ CARNEGIE, PA. Charters dirbtuvēs stovi. Kompanija norējo pradēti dirbti, bet darbininkai prie darbo ne atējo.

¶ MANNESSEN, PA. Czianykszczios Tin Plate dirbtuvēs bus padidintos. Paskui patilps prie darbo 1500 darbininkų.

¶ GREENSBURG, PA. Plieno dirbtuvēs Cokevilley likosi uždarytos ir per tai 600 darbininkų ne teko darbo.

¶ AUTBURN, N. Y. Darbai eina czia labai gerai ir tas tik ne dirba, kas dirbti ne nori.

¶ MILWAUKEE, WIS. Plieno dirbtuvēs Bay View likosi uždarytos.

¶ CUMBERLAND, MD. Darbininkai Continental Coal Co. kastynių nutarē pakelti sztraiką.

¶ AKRON, OHIO. Sterling Boiler Co. dirbtuvēse 300 darbininkų pakēlē sztraiką.

¶ BEAVER MEADOW, PA. 200 darbininkų Evans Colliery Co. pakēlē sztraiką.

¶ CANTON, OH. Darbai czianykszcziose plieno dirbtuvēse pasiliovē.

¶ CAMBRIDGE, OH. 800 darbininkų czianykszczių plieno dirbtuvių paliovē dirbę.

¶ GREENVILLE, PA. Czianykszczios plieno dirbtuvēs sustojo.

¶ CONNELLSVILLE, PA. Pasiliovē darbai czianykszcziose Hombarto dirbtuvēse.

¶ LANCASTER, PA. Sliesorisi Staymacker & Barry dirbtuvių pakēlē sztraiką.

¶ UNIONTOWN, PA. Darbai czianykszcziose kastynēse sziuom tarpu eina labai gerai.

¶ TOLEDO, OH. Darbai czianykszcziose dirbtuvēse sziuom kartu eina gerai.

¶ SANDUSKY, OH. Stato czia dideles dirbtuves, kuriose ras darbą 500 darbininkų.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Isz East St. Louis, Ill.

Skaitlius lietuvių szeimynų didinasi, lietuviai szįmet pacziuojasi labiaus negu kitais metais.

Isz visų czianykszczių lietuvių, geriausiai laikosi P. Baltruszaitis, jis turi mēsinyczią ir trejus namus įsitaisęs ir tt.; kiti dar vis silpnai laikosi.

Yra czia ir keli lietuviszki žydai: M. Esserman laiko drapanų krautuvę, kitas, Keisser, turi visokių senų rakandų sztorą. Tie žydai turi gerą pelną, ypacz M. Esserman, kuris pirm kelių metų turējo tik mažytį sztoruką, dabar įsitaisē puikų murinį namą ir didelę krautuvę, o tai vis isz lietuvių, nēs jie daugiausiai perka pas žydus. Argi neatsirastų lietuvių, kurie, vietoje saliunų ir buczernių užsiimtų ir kitokiais bizniais, tada gal lietuvių grasziai neitų į žydų kiszenių, isz kurių juk lietuviai ne turi jokios naudos.

Kitoje pusēje upes Missouri, mieste St. Louis, Mo. isz tikro, kaip girdēt, yra jau keli prakilnesni lietuviai, jie nepersenai persikēlē isz aplinkines Baltimores ir New Yorko ir daugiausiai paeina isz Suvalkų gubernijos. Jie stengiasi ir czianykszczius lietuvius pripratinti prie skaitymo knįgų ir laikraszczių, prie vienybēs ir tautiszkų darbų, kas reikalinga lietuviams. — Navatna, kad szioje gadynēje prakilnesnius jausmus turi vis maž ne vien suvalkiecziai lietuviai, terp že maiczių darbininkiszkos luomos mažai (ant kiek man teko patirti) yra mislyjanczių žmonių, gyvena jie sau ir viskas, nesirupina su prasti kuom jie yra, ir kas bus su jais. Senovejē žemaicziai buvo garsus, jie gynē smarkiau siai tēvyną nuo priesų, kurie norējo lietuvius pavergti, dabar žemaicziai snaudžia, garbina carą, Rossijos galybę ir kunįgēlius; žemaicziai tik prie pradēto darbo prisideda, o vieni nieko pradēti neįstengia. Antai East St. Louis, Ill. ir kitose vietose szio krazto Illinojaus valstijos gyvena mažne vieni žemaicziai, bet apie jų darbus ant pakēlimo lietuvystēs nieko ne girdēt. Tas pats yra ir Lietuvoje. Antai Suvalkų gubernijoj ir nekuriuose tolimesniuose Lietuvos krasztuose jau pradeda lietuviai lietuviszkas knįgas ir laikraszczius skaityti, per ką ir protas jų nors kiek prasitobulina, žemaicziai, apart "Kanticzkos", "Szaltinēlio" ir "Ukiszko Kalendoriaus", nieko daugiau ne mēgsta skaityti, "Kalendorius" perka tik atspējimui oro, be to suvis nepirktų. Tai isz ko dasižinos apie buvį ant svieto? O kas tokiam žmonių nupuolimui yra kaltas? Ar ne dvasiszkija, kuri turi aprubežiavusi net mislis žmogaus, o žemaicziai labiausiai tiki kunįgams, kurie jos stengiasi palaikyti nežinioje. Pasakojo man vienas žemaitis, jog nukeliavęs į Tilžę per apsirikimą, vietoje maldaknįgēs, nusipirko kokią ten svietiszką knįgutę. Kunįgas, pamatęs, tuoj atēmē, liepē daugiaus tokių knįguczių neimti nē į rankas, nēs gali isz proto iszeiti; kitas kunįgas su svietiszko turinio knįga net peczių pakuria. Mes peikiame maskolius dēl užgynimo lietuviszkos spaudos, o argi musų kunįgēliai ne arsziaus daro? Jeigu vienok tēvynēj, dēl neteisingų valdžių prispaudimo, ne galime apsiszviesti, tai nors szitoje laisvesnēje szalyje stengkimēs pažinti tiesą ir szviesą, kurios labiausiai mums reikia, o to daugumos lietuvių, ypacz žemaiczių, net isztolo bijosi, kad bsi mokindamas, nenusidētų priesz Dievą ir kunįgus.

Kaip girdēt, St. Louis'o Mo lietuviai isztikro rengiasi uždēti tautiszką pagelbinę draugystę, jeigu tik atsiras gana lietuvių, norinczių prie tos draugystēs prisiraszyti. Draugystē isztikro butų naudingas ir labai reikalingas daiktas, nežinia tik ar czianykszczai lietuviai įstengs tą padaryt. Butų gerai turēti kuopą "Susiv. L. A.", arba "T. M. D." —E. St. Louis, Ill. to padaryti negalima, kadangi czia lietuviai apie tokius reikalus nesirupina.

Skarmalius.

Isz Brooklyno, N. Y.

11 d. pjutēs czianykszti Lietuvos Sunų Draugystē parengē pikniką. Kadangi diena buvo graži, tai ant pikninko susirinko teip daug žmonių, kad draugystei pritruko tikietų ir parke ne buvo vietos, reikējo eiti į girią, daugiau ruimo jieszkoti. Girioj buvo pastatyti stalai su valgiais; Draugystē turējo savo barą, prie kurio pardavinējo gērymus ir cigarus.

Ant pikninko buvo užpraszytos merginos, prigulinczios prie siuvējų unijos. Lietuvos Sunų Draugystēs prezidentas, p. Lapas, pagyrē merginas, kad jos riszasi į organizacijas, kadangi vienybē yra geriausiu ginklu priesz kapitalistų skriaudas, tik per vienybę galime iszkovoti geresnes sanlygas. Ant to atsiliepē prezidentē merginų unijos Vilkaicziutē. Ji atkreipē savo kalboj atidą ant reikalo musų merginoms mokslo ir apszvietimo, kurį geriausiai galima įgyti per skaitymą mokszliszkų knįgų ir apszvieczianczių protą laikraszczių; nurodē, kad musų merginoms labiausiai truksta mokslo ir apszvietimo, per tai jos ne gali priderancziai nē savo luomos reikalų suprasti, ne randa kelių ant apsisaugojimo nuo pikto ir isznaudojimo.

Tikietai ant pikninko buvo pigus: vyrams po 15 c., merginoms gi dykai. Isz jo vienok Draugystē turējo gerą pelną, kadangi gal dēl to pigumo ir susirinko teip daug žmonių.

Lietuvos Sunų Draugystē dar jauna, vos metai kaip ji susitvērē, o jau teip sustiprējo, kad sziądien skaito 108 sanarius. Konstitucija jos graži. Ji užsiima darbininkų reikalais, politika. Priesz rinkimus valdininkų rengē prakalbas, kalbino darbininkus ne balsuoti už kapitalistiszkų partijų kandidatus, kadangi tie nieko gero darbininkams ne gali padaryti, tie yra visi tarnais ir įnagiais kapitalistų, bet balsuoti vien už kandidatus Darbo partijos. Draugystē savo sanariams moka pomirtinę, ir susirgus duoda po 6 dol. ant sanvaitēs paszelpos. Jeigu prie jos prisiraszytų dar daugiau sanarių, ji dar daugiau gero galētų atgabenti. Dabar Draugystē nutarē įtaisyti knįgyną, bet knįgų dar ne supirko. Ji priima aukas knįgoms; jeigu kas turi atliekamų moksliszkų knįgų o ne turētų kur jas dēti, melstume jas paaukauti musų draugystei. Tuli sanariai nori turēti ir vieną lietuviszką laikrasztį už savo organą, bet ne visi dar ant to pristoja; to liau gal ant to sutiks. Turint organą, Draugystē turētų ne mažą naudą, nes visus savo reikalus galētų pagarsinti, visi sanariai rastų juos apraszanczias žinias laikrasztyj, nereiktų už pagarsinimus nieko mokēti.

Lietuvos Sunų Draugystēs mitingai buva pirmą subatą kiekvieno mēnesio, salēj pn. 73 Grand ave., Brooklyn, N.Y.

Dr-tēs Sanarys.

Isz So. Boston, Mass.

Lietuvių yra czia ne mažas burelis, bus netoli 1500. Žmonelēs labai gražiai sutinka, jau beveik visi So. Bostono lietuviai atstojo nuo seno klebono kun. Griciaus, o prisiraszē prie naujos Sz. Petro parapijos. Jau ir kun. Gricius paliovē keikęs ant naujos parapijos, nes mato, kad jo keiksmų ir pikto ž džiavimų neklauso žmonelēs, skubiai stengiasi pabaigt naują bažnyczią. 4 pjutēs per pamokslą iszbarē žmonis už lankymą saliunų ir balių, o ant to iszleidžiamus pinįgus kalbino aukauti ant tos bažnyczios, kuri jau pabudavota, tik vidurys ne pabaigtas pentyt. Altorių atvežē kontraktierius, kurį už sanvaitēs sustatys. Užtai garbē lievams. Pirma kun. Gricius musų bažnytēlę vadino sztebeliu, toliaus davē vardą kriauczių szapos, o dabar jau vadina bažnyczia. Pirma draudē žmonēs duoti pinįgus kolektoriams ant bažnyczios, o dabar jau pats ragina, kad aukautų ant bažnyczios. Nežinia dēlko pas kun. Gricių pasidarē tokia didelē atmaina? Mato, jog South Bostonē lietuviai gražiai sutinka ir didelēj vienybēj laikosi kaip vyrai teip moterys ir merginos; lanko parapijos mitingus ir kiek katras iszgali, aukauja pinįgus. Vyrai kolektuoja ant bažnyczios, o merginos ant altoriaus; merginos sukolektavo ant pastatymo altoriaus 535 doliarius ir 15 centų.

31 numeryj "Lietuvos" buvo neteisinga korespondencija apie So. Bostono merginas, buk sukolektuotus pinįgus neatidavē, kam reikia, bet už juos nusipirko czeverykus. Tas tai tikras melas, nes visus sukolektuotus pinįgus atidavē komitetui; aukavę ant altoriaus pats girdējo, kaip sekretorius perskaitē per mitingą vardus ir pravardes ir pasakē, kiek kas aukavo.

Kiekvienas gal suprast, kad tas korespondentas raszē melą, kadangi vietoj savo vardo ir pravardēs, padējo tik vieną literą F. Kam sarmatijosi paraszyt savo pravardę? Dēlto, kad neteisingai apszmeižē So. Bostono gerus parapijonus.

Sekr. F. J. Mockevicze.

"Tēvynei".

"Tēvyne", besiteisindama priesz "Lietuvos" užmetinējimus, daromus už iszdavimą D-ro Narkuno slapyvardžio, sako, kad tas atsitiko per neapsižiurējimą (per neapsižiurējimą galima daug mat pikto padaryti. Per neapsižiurējimą, raszant ne teip kaip nutarta Susiv. seimo protokolus, galima tautiszką organizaciją paversti į kunįgų įnagį. Ar tas teiposgi ne vertas minējimo dalykēlis?). "Tevynēs" redakcija ne prima musų nurodymo, bet suteikia mums sekantį pamokinimą.

"Vienok pati "Lietuva" papildo denunciaciją ("Tevynē" tą patį daro iszduodama antrą Dro Narkuno slapyvardį, kad svietas dar geriau žinotų to prakeikto kunįgo priešzo darbus. Prakeiktas tas neapsižiurējimas musų kunįgēlių!) Pav. nr. 30 iszdavē vardą "Žvaigždēs" iszleistojo. Kas jai pavelyjo tai padaryti (žinoma ne "Tevynēs" redakcijos komitetas). Žv. iszleistojas yra iszvažiavęs isz Maskolijos su paszpartu ir tikisi į ją sugrįžti — dēlto ne nori, kad jo vardas figuruotų laikraszcziuose. Bet p. Szernas garsindamas jo vardą, iszstato jį ant pavojaus suaresztavimo po sugrįžimui į tēviszkę. Ar tai ne denunciacija?".

Ne, maloni "Tevynēs" redakcija —tai ne denunciacija. Denunciacija nepritinkanti laikraszcziams butų vien tąsyk, jegu Žvaigždēs iszleistojas butų Amerikoj po slapyvardžiu. Tąsyk, užtikriname, mes slapyvardžio ne iszduotume, kaip neiszduodame slapyvardžio nē jokio musų priešo. Kasgi pats ne dengia savo pravardēs, tai turbut ne reikalauja to daryti, laikraszcziai ne privalo apie tai labiaus rupintiesi negu pati ypata. Slēpimasi po sparnu paszalinēs ypatos, krovimas ant jos atsakymo už savo darbus, tai ne slapyvardis, tai tik slēpimas peiktino darbo. Ergo: si duo faciunt idem, non est idem.

Toliaus "Tevynē" primeta mums talpinimą neteisingų korespondencijų. Ar "Lietuvoj" talpinamos korespondencijos tikrai teisingos, ar jose nēra neteisybēs (mes laikome už labai piktą darbą raszyti į laikraszczius melagingas korespondencijas, naudotiesi isz laikraszczio ant iszliejimo savo asabiszko piktumo), mes to ne žinome; bet ir tame ne galime labiaus tikēti "Tēvynei" negu musų korespondentams, kadangi dabartinē "Susiv." organo redakcija nuo pats pradžių įvedē į musų laikrastystę jezu tų principą: mieris iszteisina kelius; ir melas geras, jeigu su jo pagelba galima mierį atsiekti, ypacz jeigu galima kam nors nepatinkanczią ypatą iszniekinti, jai užkenti.

Beje, czia turime dar pridurti, kad, kaip p. Stagaras pasiszkina nr. 31. "Tevynēs", jis už rēdymą to laikraszczio ne atsako, rēdo "Tevynę": kun. Milukas, Kaupas ir p. Žemaitis. Ergo, tik ant szitų ypatų puola atsakymas už patalpusias denunciacijas. Ar jie jas daro per ne apsižiurējimą ar su kitokiais mieriais — tas mums ne rupi. Trys redaktoriai vieno laikrasztēlio, rodosi, galētų jį geriau prižiurēti, jeigu tik norētų.

"Tēvynē", perkratinēdama mano korespondenciją apie užmuszystą Banevycziaus sako, buk asz meluoju vadindamas Kastantinavyczių dievuotu, kadangi, gir di, jis ne pildē pareigų dievuoto žmogaus.

Ar jis mokējo, kaip reikia, kunįgams visas duokles, asz to žinoti ne galiu, bet visi gyvenanti ant Providence gerai žino, kad jis visada užstojo už kunįgus, nors jie blogiausiai elgtusi ir niekam ne davē blogai atsiliepti apie dvasiszkus tēvelius, tokiam Kastantinavyczius butų dantis iszdaužęs. Pas mus gi kunįgai ir dievuotumas reiszkia tą patį, kadangi musų kunįgēliai tokį mokslą skelbia.

Darbininkas.

Isz Londono.

Londono Parapijinē Draugystē 3 d. rugpjuczio parengē balių ant bažnyczios naudos. Įžanga vyrams buvo po 1 ir po 2 szilingu, moterims po 6 pen. ir po 1 szilingą, vaikams dykai. Alaus, degtinēs, lemonados ir cigarų buvo diktai ir ne mažai susirinkę jų iszpirko. Alus kasztuoja po 1 peną už stiklą, ant baliaus pardavinējo po 2 penu; bonkutē limonado kasztuoja ½ peno, ēmē po 3 penus, už cigarą kasztuojantį po vieną peną, ēmē po 2 penu.

Ant baliaus susirinko apie 200 žmonių; kunįgo ir draugystēs prieszų visai ne leido; isz pradžių tokių įējo 3, bet kunįgas Szlamas liepē juos iszvaryti. Mat bijojo, kad jie musztynių ne pakeltų (argi 200 vyrų pabugo 3? Red.) Balius prasidējo 7 val. vakare, o traukēsi iki 5 val ryto. Buvo ir teatras. Perstatē komediją pa. Amerika pirtyje. Kn. Szlamas laike į susirinkusius trumpą prakalbą, kurioje terp kitko draudē atējusiems ant baliaus eiti į publikus gerti, kadangi ant vietos yra gērymų užtektinai; kas, girdi, iszeis, turēs paskui kitą tikietą pirkti; viskas, ką surinks, eis ant bažnyczios. Isz tikro svietelis grudosi prie baro, tusztino, kaip galēdami, stiklus ir tiek isztusztino, kad po pusiaunaktų pritruko gērymų. Alaus iszgērē 3 baczkas, degtinēs teiposgi ne mažai.

Susirinkę linksminosi gana gerai, tik į pabaigą užgimē koki ten nesutikimai, mat gērymai per daug įkaitino protus. Vienas pasigēręs drožē per ausį kitam, užtai vienok likosi laukan iszmestas. Paskui vēl buvo tyku bet iszeinant, kita priežastis pagimdē nesutikimus. Mat kunįgas Szlamas, kad surinkti kuo daugiausiai pinįgų ant bažnyczios, liepē imti už perkavojimą skrybelių ir kitokių daiktų lygiai nuo vyrų kaip ir nuo moterų po 1 peną. Bet atiduotų ant perkavojimo daiktų nieks ne dabojo, iszeinant, kiekvienas ēmē pats tokius, koki jam patiko, vietoj savujų, griebē geresnius svetimus. Isz to ir kilo nesutikimai, be mažo ne užgimē net musztynēs. Vienas vaikinas, pamatęs ant kito galvos savo skrybēlę, norējo kirsti į žandą, bet geteio likosi laukan iszmestas.

4 d. rugpjuczio kun. Szlamas per pamokslą pasakē, jog nuo baliaus surinkęs gražius pinįgus, su pelnu nuo baliaus, turys ant bažnyczios jau su virszum 100 svarų sterlingų. Su tais pinįgais galima bus pradēti statyti atskirą lietuviszką bažnyczią.

Kunįgo Szlamo uždēta draugystē parsikviecziа lietuviszkus laikraszczius: "Žvaigždę" ir "Tēvynēs Sargą"; ketina dar parsikviesti "Kataliką". Kunįgas sako, jog szitie laikraszcziai nesi prieszina bažnyczai ir esą teisingi. (Mat vis parankiau vadinti teisingais mus pagirianczius laikraszczius; teisybē gi ne visada giria, ji buva ir karti, tai parankiaus platinanczius kartumus pagarsinti už melagius, primesti tokiems kue daugiausiai kalczių. Kiekvienas juk proteguoja ir platina greicziau girianczius laikraszczius negu nupeikianczius, nors ir nupeikimai ne visada bava melu. Rd.) Londonietis.

Nauji rasztai.

Parsidavimas ir pelnas. Isz prietikiu Prusu Lietuvoj. Pagal Al. Swiętochowski, parasze Žmogus. Plymouth, Pa. Spauda ir kasztais "Vienybes Lintuvninku". 1901 m. 32 pusl.

Telpa szitoje knįgutēj ne vienas, bet du pasakojimai: apart užvardinime paminēto yra dar Karalius Susczius, kuris nieko bendro su parsidavimu ir pelnu ne turi; mažai jis riszasi ir su gyvenimu Prusų Lietuvių.

Parsidavime ir pelne autorius apraszo lietuvį Lauriną Trindą, kuris mažas su tevais atkako į Prusus isz maskoliszkos Lietuvos, czia užaugo, lankē gimnaziją, tarnavo Prusų kariuomenēj, muszē prancuzus, už nuopelnus likosi pakeltas į unteroficierus. Kad jo nieks už lietuvį ne laikytų, priēmē vokiszką pravardę Lorenco Trinkber, apsivedē su vokietka, duktere Tilžes duonkepio, buvo urēdninku prie Tilžēs bulmistro, laike rinkimų ne tik pats balsavo už kandidatus randui mielus, bet ir kitus prie to kalbino, ardē susirinkimus randui ne patinkanczių partijų, priēmē net liuteroniszką tikējimą ir ką gi už tuos nuopelnus nuo Prusų rando per dovaną gauna? Ugi nuo savo perdētinių, kuriems su atsidavimu ir pasiszventimu tarnavo, gauna prisakymą su sergancziais vaikais ir paliegusia pacziа krautyties laukan isz Prusų žemēs, kadangi joje nēra vietos lenkiszkiems ir lietuviszkiems ateiviams isz Maskolijos. Teip mat vokiecziai užmokējo parsidavusiam jiems lietuviui. Isz parsidavusių pagelbos gali vokiecziai naudotiesi, bet tokių nē jie ne godoja, bet bjaurisi. Apraszyta czia viskas užimancziai.

Priedas p. a. Karalius Susczius ne turi nē jokio susiriszimo su pirmiaus paminēta apysakaite, jis prie augszcziau padēto užvadinimo visai ne tinka. Karalius Susczius yra tai satyriszkas apraszymas dabartinio Vekietijos ciecoriaus, kuris, ne turēdamas nē proto savo tēvų, ne tokių pagelbininkų, stengiasi pats visokiais mažmožiais atsižymēti, griebiasi tokių darbų, apie kokius ne turi supratimo. Visada jieszko garbēs, bet ne turēdamas proto, ne gali ant jos darbais užsipelnyti. Užsimano visokius niekniekius, o reikalauja, kad visa tauta jį garbintų kaipo kokį dievaitį. Visi tie Karaliaus Susczіaus užsimanymai apraszyti humoristiszkai, juokingai.

Teip pirmas, kaip ir antras pasakojimas verti perskaitymo.

Musu Dieles. Per ką Lietuva kenczia? Parasze Žmogus. Plymouth, Pa. Spauda ir kasztai "Vienybes Lietuvninku". 1901. 31 pusl.

Szitoje knįgutē apraszo labiau prietikius Lietuvoje negu Amerikoj, nors Amerikos lietuvius teip jau isznaudoja tos paczios dielēs, bet visgi ne padaro tiek blēdies, kiek padaro tēvynēs broliams. Nors tų dielių surbianczių lietuvius yra daugiau, bet szitoje knįgutēje apraszytos svarbiausios, labiausiai kenkianczios lietuviams: szundaktariai, szunadvokaczіai, svetimtaucziai, ponai, kareivystē (militarizmas), kunįgai. Lietuvių vargai.

Knygutę szitą privalo perskaityti kiekvienas lietuvys, o pažįs geriau savo isznaudotojus, isz mokēs nuo jų apsisaugoti.

Maskoliszkoj kalboj iszējo:

Jasinsko, Glavnyj litovskyj tribunal, jeho proischoždenije, organizacija i kompetencija. Vip. I. Proischoždenije glavnaho litovshaho tribunala.

Nauji iszradimai.

*** Majoras iszpaniszkos kariaunos, Cervera, iszmislyjo naują telegrafą be drato. Atliktos bandavonēs terp Tarifos ir Ceutos buvo su visu pasekmingos; bandavonēs terp Barcelonos ir Balearis zkų salų teiposgi pasisekē kuo geriausiai. Cervera žada bandyti siųsti telegramus, nesinaudojant isz dratų, tiesiog isz Iszpanijos į Ameriką. Apart telegrafo, Cervera iszmislyjo dar naują budą padegti isz tolo minas ir visokias explioduojanczias medegas, nereikalaujant jų jungti dratais su elektrikos szaltiniu. Atliktos mieste Alicante bandavonēs buvo su visu pasekmingos Iszradējas tiki, kad pagal jo iszrastų budų galima bus padegti isztolo parako ir amunicijos krautuves ant kariszkų laivų karēs laike.

*** Amerikonas Gray iszmislyjo naują telegrafą be drato su kuriuom, kaip jis tiki, galima bus siųsti telegramus visur, ne paisant ant tolumos. Bandavones darē jis Vermonthe ir jos iszpuolē gana gerai. Grayo telegrafas susideda isz dviejų lakunų, isz kurių vienas paskirtas iszleidimui telegramo, kitas gi perēmimui ir persiuntimui ant stacijos esanczios atstume 50 angliszkų mylių; nuo czia telegramas automatiszkai pereina į tolesnę staciją ir teip toliaus, iki ne pasieks paskirtos vietos.

*** Szvediszkas inžinierius Enroth iszmislyjo naują plaukiantį po vandeniu torpedinį laivą, kuris po vandeniu plaukia greicziau negu prancuziszkos laivynēs torpediniai laivai. Szvediszki toki laivai turi 25 pēdas ilgio, po vandeniu gali plaukti su greitumu 11½ mazgo kas valandą. Po vandeniu gali iszbuti 10 valandų. Panerti gali iki 100 pēdų giliai.

*** Prancuzijoj, mieste Neuilly, kanadietis prancuzas Morceau padirbo naują orlaivį. Orlaivys tas turi paukszczio pavidalą, sparnai padirbti isz aliuminijaus; jų krutinimui yra maszina turinti 12 arklių pajiegą. Iszradējas tiki, kad su szituom orlaiviu žmonēs, kur tik panorēs, galēs nulēkti teip kaip ir paukszcziai. Ar jo viltys iszsipildys, tas pasirodys isz bandavonių.

*** Italiszkos kariaunos jenerolas Giletta padirbo prietaisą, jo pramintą vardu "Telemetr", kuri kuo geriausiai parodo vietą, kur stovi prieszų kanuolēs, nors jos butų kuo geriausiai pakavotos ir nors isz jų szaudytų su neiszduodancziu dumų paraku. Atliktos bandavonēs buvo kuo pasekmingiausios. Iszradimas tas karēs laike yra didelēs vertēs.

*** Tarnaujantis telegrafo biuruose Northern Pacific geležinkelio, Gaunt, iszrado naują budą isznaudojimo telegrafo, pagal kurį vienu sykiu, per vieną ir tą patį dratą, galima siųsti lygiai telegramus ir kalbēti su telefono pagelba. Atliktos terp St. Paul ir White Bear Lake bandavonēs buvo su visu pasekmingos.

Isz visur.

¶ Paryžiuj maskoliai rengia universitetą, kuriame lekcijos bus skaitomos maskoliszkoj kalboj. Ant profesorių likosi užkviesti pagarsėję maskoliszki mokslincziai, terp kurių yra beveik visi buvę profesoriai Peterburgo, Maskvos ir Kijevo universitetų arba pats apleidę Maskoliją, arba valdžių praszalinti už sanjausmą iszreiksztą valdžių nuskriaustiems laikė paskutinių maisztų studentams. Kad tas universitetas bus geresnis už visus Maskolijoj ėsanczius, apie tai ne galima abejoti. Paryžiuj profesorių ne stabdys visoki kvaili pavadyjimai, czia galės liuosai iszreikszti savo nuomones,nesibijodami bausmių.

¶ Pagal apskaitymą "Mark Lane Express", Anglijoj nuo laukų surinko kvieczių 56000000 buszelių, Prancuzijoj 309000000, Belgijoj ir Holandijoj 40000000. Szitie krasztai ant gyventojų maisto reikalauja 664000000 buszelių. Amerikoj kvieczių surinko 675000000; namieje jai reikia 400000000, tai ant iszvežimo lieka 275000000 buszelių. Atlikę nuo vietinių reikalų javai Maskolijoj, Argentinoj, Australijoj, Rumunijoj uždengs ne priteklių Italijoj, piet nėj Afrikoj, Grekijoj, Szveicarijoj, Chinnose ir Skandinavijoj. Užderėjimo Indijose ir Egipte užteks ant uždengimo vietinių reikalų. Imant todėl užderėjimą ant viso žemės pavirsziaus, jo užtenka ant žemės gyventojų reikalų.

¶ Perterburgo mokslo akademija iszsiuntė moksliszką expediciją į sziaurinę Siberiją,į aplinkines Kolymalo, 3000 viorstų nuo miesto Jakucko. Mat czia medėjai suszalusioj žemėj užtiko cielą, su mėsa, skura ir plaukais mamuto kuną; pilve yra dar likuczziai ne perdirbto maisto. Akademija todėl iszsiuntė expediciją pergabenti, jeigu tai galima, visą žvėrį į Peterburgą, o jeigu tas ne galima, tai nors isztirti pilvą, ant persitikrinimo kuomi mamutas maitinosi; nulupti skurą ir nuvalyti kaulus nuo mėsų ir nors tas kuno dalis pergabenti į Peterburgą.

¶ Laikraszcziai pranesza, buk garsus Amerikos milijonierius Morgan, drauge su prancuziszkais ir maskoliszkais kapitalistais, rengiasi padirbti tiltą,arba po jurių dugnu tunelį,per Beringo jurių siaurumą,turinczią 70 viorstų ploczio ir tokiu budu sujungti sausu keliu Ameriką su Azija. Prie tunelio isz abiejų jo galų nuvesti geležinkelius. Kada tas bus padirbta, lietuviai sausu keliu, per Alaską ir Siberiją, galės geležinkeliu isz Amerikos keliauti į Lietuvą ir isz Lietuvos į Ameriką.

¶ Anglijonai įvedė angliszką kalbą į visus urėdus ant jiems prigulinczios ant Terpžeminių jurių salos Maltos, nors gyventojai czia ne kalba angliszkai. Tas teip suerzino gyventojus, kad jie susirinko į pulkus, nutraukė angliszką vėlavą ir ją į szmotus sudraskė. Paminklą Anglijos karalienės Victorijos mieste La Valetta aplaistė su szilvasariu ir draeziai jį pagadino.

¶ Vokietijoj rengiasi apsunkinti įstojimą svetimų krasztų studentams į visus Vokietijos universitetus. Nuo jų reikalaus tokio iszsilavinimo, kokį turi baigę Vokietijos gimnazijas. Dabar, girdi,pastoja į universitetus ypacz daug amerikonų be užganedinanczio mokslo, gauna diplioma ir Amerikoj praktikuoja kaipo vokiszki daktarai ir tuom tik žemina garbę Vokietijos universitetų.

¶ Ant salos Szvento Matijuszo, Australijoj, žmogėdžiai cziabuviai iszskerdė moksliszką expediciją Menckes. Vokiszkas randas iszsiuntė ant tų salų kariszką laivą Cormoran nubausti už tai salos gyventojus ir isztikro nubaudė ir tai ne labai civilizuotu budu: užmuszė 80 cziabuvių, 17 paėmė į nelaisvę. Gal užmuszti ne dalyvavo prie iszskerdimo Menckes expedicijos.

¶ Didesnę dalį Maskolijos vėl atlankys badas. Užderėjimas laukuose treczdalyj Europinės Maskolijos neužganėdinantis, Siberijoj gi visai niekai. Isz 70 Europinės Maskolijos gubernijų tik dviejose užderėjimas geras. 45 milijonams gyventojų ne užteks duonos.

¶ Szvediszka akademija, isz užraszo garsaus Nobelio, pripažino dvi dovanas už geriausius darbus ant žmonijos naudos: daniszkam daktarui Finsenui už sunaudojimą porvuotos szviesos spindulių ant gydymo ligonių ir maskoliszkam chemikui Pavlovui už jo darbus apie žmonių maistą. Kiekviena isz tų dovanų yra 200000 kronų.

¶ Kadangi brazilijonui Santos Dumontui nepasisekė su jo padirbtu orlaiviu aplėkti Eiffelio boksztą Paryžiuj ir užsipelnyti ant dovanos 100000 frankų, tai tą dovaną užsimanė bandyti gauti kitas prancuziszkas orlaivio iszradėjas Rose. Szitas orlaivys turi sparnus vietoj baliono. Pažiurėsime, ar szitam pasiseks geriau.

¶ Netoli Paryžiaus,mieste Vincennes, mokslinczius Hachet Suplet parengė institutą tirinėjimui proto visokių žvėrių ir kitokių gyvų sutvėrimų. Užveizdėtojais to instituto likosi paskirti garsus prancuziszki mokslincziai: direktorius Paryžiaus gamtos muzejaus Perier ir garsus psichologas Ribot.

¶ Londono laikrasztis "Pall Mall Gazette" pranesza, jog 400 kurdų įsiveržė į Armenijos Damikra distriktą, ir iszdegino 12 kaimų, gyventojus, iszėmus jaunų merginų, iszskerdė, merginas gi iszsigabeno, idant jas parduoti į haremus turtingų turkų.

¶ Savininkai Amerikos anglių kastynių rengiasi sziaurinėj Prancuzijoj parengti dideles amerikoniszkų anglių krautuves, kurios galėtų aprupinti anglims lygiai Prancuziją kaip ir Szveicariją. Visi prancuziszki geležinkeliai numažino prekes pervežimo amerikoniszkų anglių į Szveicariją.

¶ Pagal rando pagarsintas žinias, užderėjimas javų Rumunijoj szį metą ant 40% didesnis negu pernai; užderėjimas gi kornų toks, kokio Rumunijoj iki sziol dar niekada ne buvo, teip jis geras; gyventojai isz to džiaugiasi.

¶ Garsus maskoliszkas rasztininkas ir skriaudžiamų užtarėjas, grafus Tolstoj, jau beveik su visu iszgijo, ant sudrutinimo sveikatos keliauja ant Krimo. Maskoliszkas kelių ministeris pavedė jam dykai specijaliszką vagoną ant nuvažiavimo į Krimą.

¶ Mieste Tiflise, ant Kaukazo (Maskolijoj), užsidegė tavorų krautuvės Užkaukazinio geležinkelio. Krautuvės ir 16 tavorais prikrautų vagonų su visu sudėgė. Ugnis užgimė nuo expliozijos.

¶ Mieste Obotti, Italijoj, laike dievmaldystos katalikiszkoj bažnyczioj susitiko du vyriszkiai nuo seniau nesutinkanti ir jų draugai. Tuojaus užginė bažnyczioj muszis, kuriame 7 žmonės likosi užmuszti ir 23 sunkiai su peiliais supjaustyti.

¶ Laike paskutinio liaudės suskaitymo, skaitlius gyventojų Prancuzijoj buvo 38641333, taigi ant 412364 daugiau negu 5 metai atgal. 28 departamentuose skaitlius gyventojų pasidaugino,užtai 59 pasimažino.

¶ Vokietijos moterys pradėjo smarkią kovą priesz vyrų barzdas ir usus. Moterys žada neszioti krinolinas ir ilgas uodegas, kas labai vyrams ne patinka, jeigu jie neszios usus ir barzdas.

¶ Prieszais Iloilo, ant Filipinų salų, rekinai užklupo besimaudanczius jurininkus nuo amerikoniszko kariszko laivo Annopolis; laivo kvartiermeisteriui Mc Kie nukando su visu koją augszcziau kelių.

¶ Laikrasztis "Politische Correspondenz" pranesza, jog Szvedijoj kelių ministerija rengiasi ant visų geležinkelių, trukių varymui,pritaikyti elektriką vietoj garo.

¶ Ryme, kaip paduoda tenykszcziai laikraszcziai, nežinomi vagiliai isz altoriaus bažnyczios Szv. Sabinos pavogė seną didelės vertės abrozdą. Vagilių iki sziol ne susekė.

¶ Britiszkame kanale susidaužė ir paskendo prancuziszkas laivas "Deux freres". Prie to prigerė 8 žmonės.

¶ Prancuzijoj szįmet surinko tik 309 milijonus buszelių kvieczių. Ant gyventojų reikalų reikia isz svetur pargabenti 100 milijonų buszelių.

¶ Britiszkos Kalumbijos pakrantėse, garlaivys "Islander" susimuszė su ledinais kalnais. Laivas paskedo; prie to prigėrė apie 80 žmonių.

¶ Turkijos sultanas liepė iszvyti į Arabijos tirus 600 negarbinanczių jo turkų. Terp iszvytų yra daug moterų.

¶ Berlyne atsibuva terptautiszkas zoologų kongresas, ant kurio suvažiavo mokslincziai viso civilizuoto svieto.

¶ Amerikos rando agentas Bertholf pirko Siberijoj 12000 sziaurinių elnių. Žvėrys tie bus pargabenti isz Siberijos į Alaską.

¶ Su visu iszdegė miestas Farsund, prie Sziarinių jurių, Norvegijoj. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 2 milijonų kronų.

Vietines Zinios.

— Ant kertės 47 ul. ir Stewart ave., pereitos subatos vakare,bėgant karui skersai geležinkelio liniją, užbėgo greitasis Pennsylvania geležinkelio trukis. Karas likosi sudaužytas, keturios zmogystos ant vietos užmusztos; sužeistų likosi 12 žmonių,terp kurių yra ir mirtinai sužeisti.

— Darbininkai plieno dirbtuvių South Chicagoj sutinka pakelti sztraiką, pritardami savo sandraugams Pennsylvanijos ir Ohio sztetuose, bet tos miesto dalies gyventojai kalbina darbininkus ne sztraikuoti, susitaikyti su kompanija. Darbininkai dar ne padarė galutino nusprendimo ir nežinia dar, ką darys.

— Neseniai į restauraciją Halpino, ant kertės Cottage Grove ave. ir 35 ul. atėjo ant pietų moteris Mc Culloch, pati prezidento Hamilton National Banko isz Fort Wayne,Kelneris Peardon, pamatęs ant jos pirsztų brangius deimantinius žiedus, užsimanė juos pavogti. Atneszė jis vyną su miegžolėms sutaisytą. Kada moteriszkė, iszgerusi vyną, užmigo, Peardon numovė jai žiedą, iszsegė brangią spilką ir isz kiszeniaus isztraukė auksinį laikrodėlį. Padaręs tą, iszdumė į Hammond, Ind., bet czia jį suaresztavo ir atgabeno atgal į Chicagą. Nabagas sėdi dabar kalėjime.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė: vyriszkių 281, moterų 226. Daugiausiai mircziu,nes 127, buvo nuo uždegimo žarnų. Per tą patį laiką užgimė vaikų: 251 vyriszkos lyties, 224 mergaiczių.

— Chicagos policija susideda ne isz doriausių žmonių, ne doriausių prisilaikanti principų yra ne tik terp paprastų policistų, bet ir terp augsztesnių oficierų. Terp tokių ne truko imanczių mokesczius nuo vagilių. Dalis tokių vagiliams parsidavusių tvarkos prižiurėtojų likosi nuo vietų praszalinta, apie kitų negražius darbus dabar tirinėja specijaliszka komisija.

Atsiliepimas į Lietuvių Laisvamanių kuopas.

Kiekviena silpnybė ar tai materijaliszka,fiziszka, ar moraliszka turi savo szaltinį, isz kurio ji prasideda. Teippat ne be priežasczių yra ir visos silpnybės musų tautos. Kokia gi yra priežastis, kad mes, 5 milionai lietuvių, tauta vaisinga, darbszti, susidedanti isz ne mažo skaitliaus ypatų moraliszkai ir fiziszkai stiprių, ėsame vienok atsilikę ant 100 metų užpakalyje kitų tautų teip ekonomiszkame, kaip ir draugiszkame susipratime? Kur mus mokyklos, pramonės, fabrikai ar labdaringi užvedimai? Ne sykį berods naikiname turtus, idant pasirodyt svietui tik ant valandos dalyvaudami bažnytinėse iszkilmėse, bet nekuomet neatsižimėjome suvienyjime tautiszkų jausmų, mierių ir mislių tokioje pakraipoje, kuri duotų mums ir spėką ir garbę negaisztinę. Priežastis mus tautiszkos silpnybės yra politika romiszkų kunįgų; nors ir yra kitos silpnybės, jos vienok paeina isz to paczio pikto szaltinio, isz svetimos žemės į Lietuvą įvesto. Ne rasime Amerikoje nė vienos lietuviszkos mokyklos, nė bažnyczios, kurios ne butų po užveizda ir įtekme romiszkos jezuitiszkos politikos. Taigi ne dyvai, jog pavienios tik ypatos, gamtos apdovanotos stipria valia, protu ir teisingumu, su pasibjaurėjimu apleidžia jezuitiszką mokslą ir stengiasi prablaivinti to mokslo garais apsvaigintą mus tautos protą.

Kaip vaikas, neiszmintingos motinos vilku baugintas bijosi iszeit laukan, teip ir lietuviai, įbauginti pekla, ne drįsta iszeit isz romiszko tvarto su tais, kurie nesibijo kunįgiszkų velnių. Per baimę vien užlaiko kunįgai visas įtikėjusias jiems tautas silpnybėje. Tą tai pikcziausią ligą pasiryžo Laisvamaniai isznaikinti, tverdami Susivienyjimą. To mierio ne pasieksime be knįgų past prinanczių pajiegas mus proto.

Taigi, Mieli Draugai, praneszu Jums, jog Buchnerio rasztas: "Pajiegos ir Medega" jau gatavas į spaudą. Todėl pasirupinkite su pinįgais ir apie didžiausią skaitlių abonentų. Ant seimo buvo nutarta, jog kiekvienas sąnarys kuopų turi iszreikszti valią neimti, arba imti vieną exemplioriį to raszto ir užsimokėti isz virszaus $1.50 ir tuos pinįgus su mėnesine mokescze gale treczio mėnesio prisiųsti Centraliszkam Sekretoriui, kurs,įraszęs į knįgas Susivienyjimo,atiduos Drui Szliupui, Centraliszkam Kasieriui.

Meldžiu dar sykį kuopų sekretorių, idant, siųsdami pinįgus, teiktumetės prisiųsti suraszą sąnarių, prigulinczių prie kuopos, su paaiszkinimu nuo kokio laiko yra prisiraszę prie Susivienyjimo ir kiek katras įmokėjęs yr? Teipgi neužmirszkite man praneszti, kiek knįgelių jau spaudintų yra neiszparduotų kuopose, o tai dėlto, idant galecziau sutaisyti ir užlaikyti aiszkų inventorių knįgų Susivienyjimo. Suraszas sąnarių kiekvienos kuopos yra Centraliszkam Komitetui neatbutinai reikalingas ant praszalinimo apsileidimų su neteisumais galinczais įvikti.

Kun. V. Dembskis,
421 Penn Ave. Scranton, Pa.

Draugyscziu Reikalai

Susirinkimas.

Chicago. Dr-te Sim. Daukanto tures savo menesini susirinkima nedelioj, 1 Rugsejo, 1 val. vidurdienio, K. Liaudanskio saleje, 3301 So. Morgan st., ant kurio privalo buti kiekvienas sanarys, nes yra labai svarbus reikalai. Už nebuvima taps nubausti pagal konstitucija.
A. Bijanskas, 3327 Auburn ave.

Chicago. Dr-te Panu Sz. Marijos P. Ražancavos tures savo baliu nedelioj, 17 Lapkriczio, Pulaskio saleje,800 South Ashland ave. Todel meldžia visu kitu draugyscziu toje dienoje nedaryti baliu ne teatru, idant vieni kitiemis nekenktumem. Dr-te P. Sz. M. P. R.

Chicago. Szokiu Dr-te tures savo susirinkima nedelioj, 25 Rugpjuczio, 2 valanda po pietu, saleje M. Mieldažio, 68 W. 25-th st., ant kurio visi sanariai tos draugystes yra kvieczami susirinkti.
Komitetas.

Pirmutinis Didelis Pikninkas So. Chicago.

Bus laikomas ant naudos lietuviszkos Szv. Juozapo parapijos, panedelyj, 2 Rugsejo (Labor Day), Kosciuszko Grove Parke, ant 87-tos, kampos Manistee gatvin, So. Chicago. Prasides 10 val. ryto. Inženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykki. Viskas bus puikiai parengta. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti.
Komitetas liet. parap. Sz. Juozapo.

Kriaucziu Apvaikszcziojimas.

Brooklyn, N.Y. "Kriaucziu Unija" tures savo apvaikszcziojima panedelyj, 2 Rugsejo (Labor Day). Apvaikszcziojime ims dalyvuma 600 vyru kriaucziu ir 150 merginu, visi unistai. Merginos bus baltai pasiredžiusios ir su baltoms kepurems. Muzika grajys ant triubu. 10 val. ryto Unija pilnoje parodoje, su muzika, iszmarszuos isz Georgino sales, 93 Grand st. ir apeja svarbiausiomis ulycziomis gryž atgal į sale ir ten prasides prakalbos, po prakalbu balius. Inženga neprigulintiems prie unijos 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti ir pasilinksminti.
Unijos Komitetas.

Pikninkas perkeltas.

Scranton, Pa. Isz priežasties smarkaus lietaus, czianyksztis "Lietuviszkas Benas" buvo priverstas perkelti savo piknika isz 17 ant 24 d. Rugpjuczio. Todel dabar kvieczia visus lietuvius ir lietuvaites ant subatos, 24-tos Rugpjuczio, ant pirmos valandos po pietu pributi ant pikninko į Raffle Range Grove Parka, į Princeburg, Pa., o busite gražiausiai priimti. Ant pikninko grajys vietinis ir Silver Band Benas.
Komitetas.

VARDAI IR ADRESAI
Sus. Lietuviu Laisvamaniu Amer.

PREZIDENTAS, K. Balcziunas,
262 Metropolitan ave., Brooklyn, N. Y.
RASZTININKAS, Kun. V. Dembskis,
IŽDININKAS, Dr. J. Szliupas,
421 Penn ave., Scranton, Pa.

Scranton, Pa. 12 Balandžio tapo anglių kasyklose užmusztas Antanas Kavaliauckas, 24 metu senas, prigulintis prie Joachimo Lelevelio Dr-tės. Jeigu kur randasi jo gimines ar draugai tegul atsiszaukia į draugystės sekretoriu ant adreso: Jonas Gudiszauskas, 1805 Ross ave., Scranton, Pa.

Pigiai ant pardavimo pirmos kliasos duonkepinyczia su arkliais, vežimais, kostumeriais ir visoms prietaisoms.
Franc. Petrulevicz,
2928 29th St., Chicago, Ill.

Pajieszkojimai.

Mes, Jurgis ir Juozas Kubilei, pajieszkome savo brolio, Kazio Kubiliaus, Suvalku gub., Marijampoles pav., Kvietiszkio gm., kaimo Kleviniu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jos. Kubilius, Minersville, Pa. (8-23)

Pajieszkau Antano ir Povilo Zubkų, Kauno gub., Panevežio pav., Remigalos vol., kaimo Naujasodes. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Mikolas Zubkus, 924-33rd st., Chicago, Ill. (30-8)

Pajieszkau merginos ant apsivedimo, turi buti laisvamanė ar protestone. Maloneczlau kad prisiustu savo fotografija ir apraszytu parva savo plauku, ugi, metus ir kiek syere.
V. Dauganis, Box 93, Lincoln, Mass.

Pajieszkau Antano Balcziuno, Kauno gub., Panevežio pav., kaimo Barvainiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: Ign. Gizas, Box 103, Wilburton, Ind. Terr.

Kas žino kur dabar gyvena Alytiene, daszle, 3 metai atgal gyvenusi Shenandoah, Pa. Teiksis duoti žinia ant adreso: E. K. 1921 S. 18th st. Springfield, Ill.

Pajieszkau savo szvogerio, Juozo Astrausko, Vilkabaliu kaimo, Bartninku gm., Vilkaviszkio pav., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: Joe Burokas, Carbon Hill, Ill.

Pajieszkau savo pusbrolio, Stanislovo Szczesnuleviczaus, Vilniaus gub., Traku pav., Valkeniku par., gyveno Long Island City, N. Y. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: D. K. Szczesnuleviczius, 103 River St., Harverhill, Mass.

Pajieszkau Simeono Nakroszlaus, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Polu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: A. Selemonavicia, 8661 Baltimore ave., So. Chicago, Ill.

Pajieszkau savo draugu: J. Labanausko isz miestelio Klovainiu, Panevežio pav., J. Gruszo isz kaimo Stacziunu, Panevežio pav., J. Daknio ir R. Žigo isz kaimo Sereikiu, Sziauliu pav., visi Kauno gb. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: F. J. Sidoras, 344 Hamilton St., Grand Rapids, Mich.

Pajieszkau Antano Pilvenio, Kauno gub., Telsziu pav, kaimo Sebu; gyveno Boston, Mass. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: K. Gaižauskas, Box 7, Wilmerding, Pa.

Pajieszaau Aleksandro Juszkevičiaus, Kauno gub., Telsziu pav., Retavo par., gyveno Pittsburg, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: Frank Bardauskis, Box 172, Catlin, Pa.

Pajieszkau savo pusbrolio, Juozapo Svjdros, Kauno gub., Panevežio pav., kaimo Beszoniu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: Jonas Riduliz, Box 277, Westville, Ill.

Pajieszkau svarbeme reikale Leono Lileikio, kurs pribuves isz Mahanoy City į Pittsburgą ir isz czia slapczia iszbėgo. Paeina isz Kauno gub., Sziauliu pav., kaimo Baltiniku. Jis yra 6 pedu augsztas, liesas juodbruvas. Kas apie ji duos žinę busiu didelei dekingas. Paul Daugnecki, 2712 Spring Alley, Pittsburg, Pa.

Pajieszkau vyro pravarde Klevo, kurs neseniai atvažiavo isz Chicgos; vidutinio ugio, juosvi plaukai, gelsvi usai, dantys szkorbunto iszeisti, per kelius szleivas ir vienos rankos pirsztas pririestas. Kas ji užtemys ir duos man žinia gaus $15.00 nagrados. Frank Klonis, 33 R. Street. So. Omaha, Nebr.

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senaji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pas save, bet prisiusk redakcijai,.nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažaia balta korcziukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno dolierio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siuncziant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus primtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

Reikalinga 250 darbininku prie dirbimo geležingeliu, vario kastyniu ir į fabrikus prie Lake Superior, Wis. Mokestis po $1.75 ant dienos. Darbas isztisas, kelione dykai ir jokiu kasztu nera. Mes kalbame ir lietuviszkai. Atsiszaukite pn. 118 5th ave. Ruimas 4.

Reikalingas yra doras lietuvis kunįgas į didele ir turtinga parapiją. Te atsiszaukia "Lietuvos" redakcijon, o gaus parapijos adresa. (30—8)

Pigi kelione. Kas nori važiuoti į kraju, gali parvažiuoti už dyka, tik už keles dienas darbo. Norinti apie tai placziau žinoti indeket už 2c. marke. Pas maue gali gauti ir kitokius darbus, kas tik kokiu nori.
Jos. Rossell,
5 Merrimac St., Boston, Mass.

VYRAI AR ŽINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 AuburnAve., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teiposgi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale, del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu. Atvaževe isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriause nakvine.
Su guodone,
Petras Szlakys.

ETHNOLOGIJA
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

Iš titnago žmonės dirbo: kirvius, peilius ir kitokius darbo įnagius. Metaliai iš syk buvo vartojami vien kaipo graznos, paskui iš bronzo pradėjo dirbti įnagius tokius jau, kokius pirma dirbdavo tik iš titnago, o paskui, išmokus žmonėms tarpinti metalius, jie padarė visišką permainą kulturiškame tautų gyvenime, išsivystyme ir išsilavinime žmonijos. Ką-gi šiądien mes padarytume, ne turėdami kirvių, peilių, dalgių ir kitokių įnagių ir mašinų padarytų iš geležies! Nuo pradėjimo vartoti geležį ant dirbimo visokių įnagių, prasideda istoriškas žmonių gyvenimas. Geležis todėl yra svarbiausiu civilizacijos įnagiu, ji, galima sakyti, pastatė žmoniją ant to laipsnio, ant kurio ji šiądien stovi. Jeigu todėl geležis tokią svarbią įtekmę turi ant civilizacijos, tai priderėjo žmonėms ją nuo seniai vartoti ant visokių įnagių. Juk iš geležies daug lengviau nukalti kirvį negu iš titnago. Tas teisybė. Ne reikia vienok užmiršti, kad geležis žemėj yra ne gatava, bet kaipo trapi ruda niekam ne galinti susigadyti. Žmogui todėl ne galėjo užeiti iš syk nė ant mislies, kad iš tokios medegos galima but padirbti tuos visus daiktus, kokius iš jos šiądien dirba civilizuotos tautos. Pirmiausiai reikėjo išmokti iš trapios rudos ištraukti geležį. Ne iš syk žmonės galėjo suprasti ir naudą iš akmeninių anglių, kurios juk teiposgi ne mažesnę už geležį turi įtekmę ant kulturiško kilimo žmonių. Kad akmenines anglis galima kaipo kurą vartoti, apie tai žmonės galėjo tik netyčia persitikrinti. Iš tikro net civilizuotuose kraštuose anglis vartoja nuo ne labai seniai. Yra dar ant svieto daug medegų, kokias gamta žmonėms suteikia, bet ne visas dar tokias medegas jie moka sunaudoti ir dabar. Yra dar diktai daiktų ir gamtos pajiegų visai ne išnaudotų, yra dar gal pajiegos visai šiądien ne pažįstamos.

Minerališki turtai turi didelę įtekmę ant tautų lygiai tuose kraštuose, kur jų daug yra žemėj, kaip ir tuose kraštuose kur jų nėra. Tuose kraštuose kur tokių turtų daug yra, platinasi labiau išdirbystė, kraštai gi neturinti tokių turtų, turi juos arba žalius pirkti nuo turinčių per virš tautų ir juos perdirbti ant išdirbinių namieje, arba pirkti kitur išdirbtus išdirbimus, be kokių ne gali apsieiti. Tuom pačiu naudojimaisi iš metalių platina prekystą ir palaiko terp visokių tautų susinešimus. Nė viena tauta ne gali pati sau užtekti,nors butų turtingiausia, viena nuo kitos gali vis šio to pasimokyti. Ant tulų salų Didžiojo oceano gyvena žmonės vartojanti dar akmeninius kirvius ir kitokius įnagius; ant jų išdirbimo turi jie ir reikalingą mėdegą ant vietos; ant žemų vėl koralinių salų, kaip antai Karoliniškų, nėra akmenų, bet gyventojai dirba reikalingus kirvukus iš spatus iš kietų jurių sliekų dėžių; įnagiai tie tinka ant tokių jau darbų kaip ir akmeniniai. Tautos vienok ne turinčios ant pasidarymo reikalingų įnagių nė akmenų, nė sliekų dėžių, turi parsigabenti iš kitur ar reikalingas medegas, arba gatavus išdirbimus, kokių neatbutinai reikalauja; reikalas mat išeina tautoms ant gero, verčia jas užmegsti susinešimus su kaimynais, apsimainyti su jais savo produktais ir mislimis, nors iš pradžių kiekviena tautiška giminė šalinasi nuo kaimynų, neužkenčia svetimų; per tokius, užmegstus ant užganėdinimo reikalo, kaimyniškų tautų susinešimus, viena nuo kitos mokinasi jai nežinomų dalykų ir tokiu budu pasilengvina protiškas išsilavinimas, tautoms ne reikia per asabišką datyrimą pačioms visko mokintiesi, daug žinių perima nuo kaimynų, kurie pirma išmoko ir dažinojo tą, ko kitoms truksta, tojė vėl tauta gali nuo anos pasimokyti ko kito, ką ta pirma dažinojo. Matote todėl, kokią svarbą visokių tautų gyvenime turi jų savitarpiniai susinešimai. Per juos tautų išsilavinimas ir civilizacija žengia pryšakin daug greičiau. Matome, kad tulos užsidarusios nuo svetimų tautos, kaip antai chiniečiai, norš pirma už europiečius sutvėrė savo ypatišką civilizaciją, šalindamiesi nuo kitų, niekindami jų datyrimus ir mokslą,toli užpakalyj pasiliko. Tas pats buvo ir su Japonija, kol ji buvo užsidariusi, neleido į savo vidurius europiečių ir jų mokslo ne pripažino. Japonija vos nuo 30 metų atidaryta civilizacijai ir terptautiškiems susinešimams, europiečių mokslui, ir į teip trumpą laiką japoniečiai susilygino su Europos tautoms, o kaip kokias, kaip antai maskolius, spėjo jau pralenkti. Tas pats turės atsitikti ir su chiniečiais, kitaip Chinus išdraskys europiečiai: tik mokinimasi nuo augščiau pasikėlusių civilizacijoj gali chiniečius apsaugoti nuo išdraskymo, su dabartine civilizacija jie ne įstengs atsiginti nuo augščiau pasikėlusių civilizuotų tautų. Tą dalis chiniečių jau suprato, su laiku naudą europeiškos civilizacijos supras ir kiti, šiądien dar ją niekinanti.

Iki šiol mes kalbėjome apie pašalines civilizatoriškas spėkas, turėjusias įtekmę ant kilimo, išsivystymo ir organizavimosi tautų. Apart pašalinių vienok gyvenime tautų yra dar vidurinės pačios tautos spėkos, kurios ne mažesnę už pašalines turėjo įtekmę ant išsilavinimo visokių tautų. Matome ir dabar ant plataus žemės paviršiaus daug vietų, kur visokios tautos gyvena vienokiose gamtiškose sanlygose, turi tuos pačius naminius gyvulius, ne truksta jų apsigyvenimo vietoj mineralų, bet ne visos tos tautos stovi ant vienokio civilizacijos laipsnio, yra dar daugelis tautų ne mokančių išnaudoti gamtiškų spėkų, minerališki turtai, kurie galėtų pakelti jų turtingumą, palengvinti kulturišką pasikėlimą,ne krutinti guli žemės gilumose. Net Europoj matome panašius paveikslus. Užtenka sulyginti, paveikslan, skurstančius, ne mokančius nė skaityti nė rašyti maskolius su prancuzais arba anglijonais. Maskolijai gamta suteikė viską, ko tik tauta savo išsivystymui gali reikalauti, tų turtų yra daugiau negu Prancuzijoj arba Anglijoj, o vienok maskoliai stovi ant daug žemesnio civilizacijos laipsnio už prancuzus, anglijonus, švedus ir kitas vakarinės Europos tautas.

Prie tų svarbių civilizacijos spėkų, galinčių pastumėti tautas pryšakin, arba žengimą jų sulaikančių priguli pirmiausiai fiziškos ir protiškos spėkos pačios tautos; tos spėkos lengvina arba sunkina kovą už buvį. Prie tų spekų priguli: kuno tvirtumas, bruzgumas, gyvingumas; prie protiškų arba dvasiškų priguli jausmai, protas tinkantis prie visokių darbų, palengvinantis išnaudojomą gamtos pamokinimų, lengvinantis peremimą visokių naudingų mokslų nuo kaimynų. Ne mažai sveria visoki instinktyviški jausmai ir geismai; turtingumas, žinoma, surinktas per mokėjimą išnaudoti gamtos dovanas ir savo darbo vaisius, teiposgi turi ne mažą įtekmę; ant galo ir kalba, kaipo įnagis susinešimų ir pamokinimų, išreiškimo jausmų ir mislių teiposgi turi įtekmę ant išsivystymo tautų.

Seniaus ir mokslinčiai tikėjo, jog dvasiškos ir fiziškos tautų spėkos visur yra vienokios ir kad vien neprilankios pašalinės aplinkybės sulaikė tulų tautiškų gaivalų kilimą, išėmimus pripažino tik susilpnėjusioms, fiziškai nupuolusioms tautoms, tokioms kaip Afrikos tulos sumažėjusios liliputiškos tautos, veddai Ceilono ir tt. Ne pripažino visai vidurinių tautų spėkų, bet nevienodumą civilizacijos rėme ant ne vienodų pašalinių aplinkybių, taigi vietos apsigyvenimo, klimato, augmenų ir žvėrių. Siądien vienok visi jau žino, kad ant tautų pasikėlimo ir išsivystymo, jeigu ne daugiau už pašalines spėkas,turėjo įtekmę ir vidurinės pačios tautos spėkas. Saulės šviesa, vėjai vienodai paskirstyti ant žemės; gamtos dovanos yra kaipi krautuvė, iš kurios gali semti visi jos dovanų reikalaujanti, o vienok ne visi iš tos krautuvės lygiai moka prisisemti. Gamta visiems duoda savo dovanas, visas, stovinčias ant visokių civilizacijos virbalų tautas maitina: vienos tautos minta iš medžionės, kitos iš gyvulių auginimo, trečios iš apdirbimo žemės ir sėjimo javų, ketvirtos iš prekystos, penktos, pačios ne produkuodamos, minta ir lobsta iš plėšimų, veržia vaisius svetimo darbo; vienos tautos auga, platina savo rubežius, ginasi nuo mažiausio susiaurinimo liuosybės,kitos gi patenka po svetimu jungu. Kiekvieną iš tų gyvenimo formų ir užsiėmimų gimdo ne vien reikalas, ne vien pašalinės aplinkybės bet ir pats tų tautiškų gaivalų palinkimas, jų pajiegos arba silpnumas, narsumas arba bailumas. Baili ir silpna tauta neužsiims užkariavimais, o tvirta ir narsi greičiaus duosis išskersti, negu priims svetimą jungą; vieni mat tinka ant vergų,kiti ant valdymo vergų. Visos tos gyvenimo formos parinktos, teip sakant, pačių tautų, jos gyvena teip, kad jų gyvenimas kuo geriausiai atsakytų fiziškoms ir protiškoms jų spėkoms, jų palinkimams ir norams, kurie vienok per gentkarčių eilės gali persikeisti. Taigi visokios formos tautų gyvenimo paeina ne vien nuo pašalinių gamtiškų spėkų, bet ir nuo individuališkų ypatybių pačių tautų, nuo jų fiziškų ir protiškų spėkų.

Gamta ir vidurinės spėkos turi ne mažą įtekmę ant visokių tautų likimo, ant jų organizacijos ir išsilavinimo, bet ir pats surėdymas tautų, jų viešos spėkos turi teiposgi ne mažą įtekmę ant jų ateities ir viso gyvenimo. Viena iš tokių spėkų yra pats skaitlius sanarių prigulinčių prie tautiško sanryšio. Susirišimas žmonių į sanryšius, jų organizacijos pastatė juos geresnėse sanlygose, išliuosavo nors šiek tiek nuo spaudimo pašalinių aplinkybių ir nuo įtekmės gamtiškų sanlygų. Tą kiekvienas, rodosi, gerai gali suprasti, kadangi susiorganizavusi draugija gali visada pasekmingiau kovoti su visokioms neprilankioms aplinkybėms negu pavienios ypatos; ko viena ypata ne gali nuveikti, kas jai rodosi ne galimu, tą ne sunku nuveikti ypatų sanryšiui susidedančiam iš daugelio ypatų. Tiktai viešos žmonijos spėkos suteikė galėjimą žmonėms išsiplatinti po visą žemės paviršių, peržengti rubežius pirmutinės žmogaus atsiradimo ir apsigyvenimo vietos, svetimuose kraštuose iškovoti nuo ne prilankių gamtiškų aplinkybių atsakančias gyvenimo sanlygas; kur pavieni ypata butų turėjusi pražuti, ten susiorganizavusi draugija sutvėrė pamatus tolesniam išsivystymui ir pasikėlimui. Uždarytuose gamtiškuose apskričiuose ne galėjo susitverti augšta kultura, ant jos išdirbimo reikia ruimo ir didelio skaitliaus darbininkų. Darbas pavienios ypatos pasilieka ne vaisingu jeigu ant jo pakėlimo nesidarbuoja sekančios gentkartės ir jeigu jo ne platina kaimynai. Terp tautų yra tas pats: juo daugiau žmonių darbuojasi ant nuveikimo paskirto darbo, juo didesnius vaisius atgabena toks darbas; jeigu gi jį veda skaitlingi darbininkai per eiles gentkarčių, tai vaisiai nuveikto darbo bus ne maži ir patsai darbas pasigeriš.

Skaitlius žmonių,prigulinčių prie kokios nors tautystės, turi todėl ne mažą įtekmę ant jos išsivystymo, ant jos civilizacijos. Ant skaitliaus, ant dauginimosi tautos sanarių ne mažą turi įtekmę visokios aplinkybės, visoki įtikėjimai, papročiai. Ant tulų salų Polinezijos, Australijoj, ant salos Formozos didžiausia gėda moteriškei gimdyti vaiką ne turint 35 metų; net tulos priskaitomos prie kulturiškų tautos, ant sulaikymo dauginimosi gyventojų, užmuša užgimusius vaikus; Chinuose ir Indijose kas metą užmuša šimtus tukstančių nekaltų vaikelių. Kitos vėl tautos,kaipo paprastą daiktą, kaipo paprotį nuo amžių išsiviešpatavusį, vartoja užmuszimą senelių, neturinčių užtektinai pajiegų atlikti savo visas pareigas; kitur tautos vadovai nusprendžia senelius ant nusižudymo, o jie pats nusižudo. Žudymas vaikų ir senelių sumažina mat pareigas tvirtų sanarių, paliuosuoja juos nuo maitinimo ne galinčių ant maisto uždirbti. Terp kitų vėl tautų visi sanariai padalinti į atsakančias luomas arba kliasas pagal jų amžių: pareigos ir tiesos tų luomų ne vienokios.

(Toliaus bus.)

Knygu Katalogas.

Knygos swetimos spaudos.

Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " " 10c

Apie kalbu pradżia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprieteliu wedanczių isz tikro ir iszganingo tikejimo kelio in prapultį. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprieteliu, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo ju apsisaugoti. 10c

Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji keukia żmogui, keturi abrozeliai parodo żmogaus pilwa kokios isz girtybes pastoja ligos ir paduoda rodas kaip nuo to iszsigydyti. 30c.

Abecela ir teip mokintuve del vaiku, sutaisyta A—es ir J. Sz. Yra tai geriausias lementorius, nes jame rasi daug naudingu, pamokinancziu straipsneliu, prie pabaigos gi poteriai ir prisakymai 20c

Amerika Pirtyje, komedija Keturakio 10c

Angliszkai-lietuviszkas żodynelis, sutaisytas kn. P. Saurusaiczio. turi apie 3500 żodżiu; angliszki żodżiai iszguldineti lietuviszkai 30c

Birutes dainos " " 10c

Budas gydymo. Daktariszka knyga 40c

Dainu skrynele " " 20c

Dailyde arba patarmes stalioriams, surinktos isz naujausiu knygu, su 120 paveikslu, Antano Dailides. Yra tai rankvedis mokinantiems ir mokantiems stalioriszko darbo 40c

Etnologiszkos smulkmenos, D-ro J. Basanavycziaus. Moksliszki lietuviu praeites tyrinejimai, su viena mapa 25c

Egle żalcziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du pulkus dramai paraszyti Aleksandro Gużuczio 25c

Genu Dede. Grażi pasaka isz sziandieninio Lietuwiu padejimo 10c

Gywenimas Klemenso Marijos Hofbrauero, su trumpu apsakymu apie pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Italijos in żiemiu karalystes skersai kalnus Alpomis wadinamus, wersta, ant lietuwiszko Kn. Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwasiszku nauju pasiskaitimu tegul nusiperka szę kningelę 30c

Gyvenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius isztyrinejimus suraszytas 15c

Inrankiai szventos Inkvizicijos, vartoti VI ir VII szimtmecziuose del praplatinimo katalikų tikejimo ant żemes. Parasze Mac Donald. Labai akyva knygute 10c

Isz ko kyla melai ir visokios skriaudos żmonijoje. Parasze kn. Dembskis. Szi kniga paduoda svarbiausias isztraukas isz szventos Biblijos, kurias perskaite supras it, kas yra Biblija ir kodel kunigai draudżia ja żmonems skaityt 75c

Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos isztyrinejimas, naudinga moksliszka knygele 10c

Istorija Europos su mapoms 50c

Istorija grażios Katrukos " " 10c

Istorija isz laiko Francuzu walnos atsitikusios Afrikoje 30c

Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiga. Parasze Zanawykas. 40c

Iszganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima 25c

Intekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kultūros szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi 15c

Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentumem 10c

Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu del wvru całis 1. 90c

Kankles, lietuviszkos dainos 4 balsams vyriszkiems sutaikytos: parupino Dr. V. Kudirka, II dalis 30c

Keli Żodżiai apie Auginima, paraszyti J. S. Kuokszczio. Labai naudinga knygele tevams, norintiems iszauginti savo vaikus ant sveiku, doru ir naudingu draugijai vyru 10c

Kaip igytie pinigus ir turta " 10c

Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai 10c

Kristijonas Duonelaitis " " 10c

Kas yra, o kas bus " " 10c

Krumpliu Jonas pasaka " 10c

Keletas żodżiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos żmoniu. 10c

Kataliku Bażnyczia ir mokslas pagal Zahn'a verte kn. A. Milukas 15c

Kristijono Donelaiczio Rasztai 40c

Kapai Didżiu Kunigaikszcziu ir Karaliu Vilniuje Pagal A. Kirkorą, parasze N. Yra tai istoriszkas isząnipinejimas apie Vilniaus praeiti pagal paminkius, użsilikusius ant grabvieczių D. L. Kunigaikszcziu ir Karaliu 10c

Kritusiai szviesos bei abrozai Sutaise Bevardis. Keliolika labai akyvu abrozu perkratanczių tulus tikejimiszkus dogmatus 50c

Kabalas talpinantis sawyje wisokius użminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c

Kelios istoriszkos dainos. Grażios ir swarbios apie Lietuwos praeitia, jos lietuwiszku ku nigaikszcziais, Kražiu skerdyne ir tt. 10c

Keistutis, tragedija 5 aktuose del teatru 20c

Keletas żodżiu apie Rymo popieżiaus neklaidinguma 10c

Keletas rasztu apie Kražius, paraszyta D. Butkeraiczio. Aiszkiai apraszo pjowyne Kražiuose, kaip tas wiskas atsitiko, kiek ir koki żmones buwo aresztuoti, kiek sużeistu, kiek użmuszta, kiek nusudyta ir tt 15c

Kuningas, puikus apraszymas isz gywenimo Lietuwiu paraszyta del Amerikos Lietuwiu. 50c

Lengwas budas pacziam per sawes pramoktie raszytie, del nemokancziu 10c

Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu $2.00

Lietuviszkas Albumas, Laida I. Istoriszkos ir szeip jau Lietuvos vietos. Parengtas ir iszleistas kn. Miluko su pagelba prenumeratoriu. Telpa czia grażus paveikslai su trumpais apraszymais żymiausiu Lietuvos vietu, iszdirbime ir namiu darbu, kaip tai: Altorius Ausros Vartu su stebuklingu paveikslu Paneles Szvencziausios Vilniuje; Griuvesiai Mindaugio rumo Naumiestyj; Griuvesiai Lydos pilies; Griuvesiai Krevo pilies, Lietuvos; Nauji Trakai; Griuvesiai Medininku pilies; Gelgaudiszkis; Griuvesiai Gedemino pilies Vilniuje; Perkuno szventinyczia Kaune; Kedainiai, Mir, Vysokie Litevskie; Kretinga; Kražiai; Rakiszkio bażnyczia, Kapas Simano Daukanto, Birutes kopiyczia, Palanga, Buomas ties klaipeda, Minijos sleuis ties Gargždais, Nemunas ties Vilkija, Ukę lietuvio Suvalku gubernijoj, tokia jau ukę Kauno gub.: toliaus eina paveikslai visokiu lietuviu użsiemimu, naminiu padaru ir tt. Apraszymas paveikslu dvejose kalbose—lietuviszkoj ir angliszkoj. Preke 50c

Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wienożinsko. Labai grażios dainos 20c

Lietuwiai amżiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amżiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui 10c

Litwini i Polacy. Lenkiszkoje kalboje. Iszrodo ka gero ar blogo lenkai lietuwiams padare ir ar turime su lenkais laikytis ar nuo ju szalintis 10c

Laisvos Valandos. Eiles. Parasze Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Czia yra surinkta 23 mażesnes eiles garbaus musu poeto, jauname amżiuje in kapus nużengusio. D-ro Kudirkos. Sziose jo eilese kiekvienas skaitytojas ras sau nusiraminimą ir dvasiszką maudą 15c

Laima ir Planetos. Knygele, tinkanti jau nuomenei del smagaus laiko praleidimo, nes isz jos gali nuburti apie savo laimę ar nelaimę, ar myli ji żinoma mergele, ar ją vaikinas myli ir tt. 25c

Lietuviszkas Sziupinys, II Laida. Konradas Vallenrodas 10c

Lietuviszki Dainiai pradżioj XIX szimtmeczio. Kliasiszkai tautiszkas perejoddas Parenge Jr. Jonas 40c

Lietuviszki rasztai ir raszt ininkai, raszliaviszka perżvalga Lietuvos Myletojo, ju gyven'mas ir darbai. Czia suraszyti gyvenimai ir darbai visu lietuviu, kurie ką nors gero parasze lietuviszkoje kalboje, kaipo tai: Dr. Basanaviczius, Ivinskio, S. Daukanto, vyskupo Volonczauskio, kn. Burbos ir kitu 40c

Lietuvos Kankles, turinczios 72 naujas dainas 15c

Lietuvos Istorija, paraszyta Simano Daukanto. Dvi dideles knygos, kożna po $1.50c arba abi už $3.00

Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai wirti walgius ir atsakanczai westi kukne 20c

Lietuvystes praeitis, dabartis ir ateitis. Istoriszkai socijologiszkas pieszinys 25c

Lietuviai po maskoliu jungu. Parasze Dr. Pieszinys apie priespaudas ir persekiojimus lietuviu isz szalies maskoliszkos valdżios 10c

Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bażnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bażnyczias 10c

Musu mużikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu 10c

Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kaunieczial ir Suwalkieczial, kokeis waistais prasti żmones jas gydo. 40c

Medega Simano Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simano Daukanto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi, ka weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. 80c

Nesiprieszyk. Komedija grajyjama teatruose 10c

Orleano Mergele, tragedija penkiuose aktuose su inżenga, iszleista Tevynes Myletoju Dr-tes. Yra tai puikiause tragedija grajyjama teatruose, pirma syk iszwersta ant lietuwiszkos kalbos Wineo Kapso. 25c

Olga Liubatovycziute, vaizdelis isz gyvenimo nihilistu. Yra tai grażus ir użimantis apsakymas isz gyvenimo nihilistu Rosijoje, kaip mergina Olga Liubatovycziute, priguledama in nihilistu draugystę, daug sykiu apgavo ruskus cziinovnikus ir gaudoma gudriai isztrukdavo isz ju ranku 10c

Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose 15c

Padejimas Lietuwiu tautos Rusu wieszpatystej (socijaliszkos pieszynis) 35c

Patarles ir dainos 10c

Petre Armino rasztai. Knygele turinti 51 puikių dainu 10c

. . . sinokinanti apraszymai isz gywenimo żmoniu ir wisokios rodos 15c

Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradżiu użsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kliosztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszcziai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu 10c

Pradżemokslis Rankos Raszto del norincziu iszmoktie grażiai raszytie 10c

Pradinis mokslas angliszkos kalbos 75c

Pilnas szimtmetinis kalendorius su planetomis 10c

Pamatai Tikejimo. Parasze V. V. Yra tai kamantinejimai Biblijos ir nekurie perkratinejimai tikejimo dogmu. Knygele, suteikianti skaitytojui daug maisto iszganingiems dumojimams 15c

Pasakos pagal Krylovą. Parasze eilemis Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Telpa czia 15 pasaku, paraszytu eilemis 10c

Pirmutine paszelpa umai susirgus, teipogi geraiai alkoholiniai ir taboka, pagal O. Buivida parasze N. Naudinga żmonems knygele 10c

Pasakos, Romanai, Novelios, Mythai.

. . . użiaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sudżia Viesspaties Jezaus 5c

. . . ima Vilis, naujausia ir grażiausia pasaka, kuria skaitytojas atsidżiaugt negales 75c

. . . pieka Diewo, pasaka 50c

. . . ndersono pasakos, P. Nerio. 10 grażiu pasaku vienoje knygeleje 15c

. . . pie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus 25c

. . . mas Stepo Raudnosio, pasakos 15c

. . . ywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdėjo. 50c

. . . ewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai grażiausia pasaka, kurios lietuwiai dar negirdejo. 5c

. . . uonos ji-szkotojai, apysaka H. Senkievicziaus 35c

. . . puikus apraszymai apie nedorybe żydu ir pikta auginima walku 50c

Ideja ant mesżyno. Apysaka musu dienu. Aukauja broliams lietuwiams Musz 10c

Istorija grażios Magelonos 15c

Istorija septyniu Mokytoju " " 50c

Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldżia maskoliaus 25c

Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du grażus straipsniai isz ukinikystes 5c

Kas teisybe tai nemelas, pulkios apysakeles isz lietuwiu gywenimo 15c

Kaukazo Belaisvis. L. Tolstojaus apysakele. 10c

Kunigas, puikus apraszymas isz gywenimo lietuwiu 50c

Kn. A. Bubos Prozaiszki Rasztai. Szioje knygoje telpa 12 grażiu pasaku, paraszytu kn. Burbos, buwusio klebona lietuwiszkos parapijos Plymouth, Pa., kurios tai yra szitokios: "Tirmiszkiu Andrius", "Szwiesule", Drasybe ir iszmintis żmogaus", "Apiburta awis", "Tewo paskutiniai żodżiai", "Naujalenkis isz priewartos", "Sesuo", "Už tewynes meile", "Burtininkas isz Cucugvano Austrijos", "Sodżiaus elgeta", "Welnio iszpażintis", "Smertis ant nosies" 80c

Keksztu Simas ukiszka apysaka. Szi yra ne tik grażi pasaka bet ir geras pamokinimas prie ukininkystes 10c

. . . ietuwiszkos Pasakos. Medega lietuwiszkai tologijai. Surinkta Dro J. Basanawicziaus Czia telpa 14 seniausiu lietuwiszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welniai: Perkunasir welniai. Żmogus ir welniai: Apie raganas ir raganius; Apie Deives, Laimas ir Laumes; Apie Dali; Apie Giltine; Apie Szalną ir szalti; Apie wejus. Apie miżinus: Apie żalczius ir smakus; Apie wilkta'cius arba wilkalokus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausiu laiku in kuries da ir sziądien daugybe lietuwiu tiki bet tai wi buwus teisybe $1.50

Maskoliai 1812 metuose arba Jurgis Miloslawskis 40c

Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais żwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trimis abrozeliais 10c

Markus ir Aurelionas, apisaka isz pirmu amżiu krikszczionystes 20c

Mythai, Pasakos ir Legendos Żemaicziu, surinktos Ed. Veckenstedt'o, verte J. Szliupas M. D. D. I. Yra tai akyviausios ir juokingiausios senoviszkos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus geru ir piktu dievu, apie Laumes, Laimes, Raganius, Vilkalokus ir tt., in kuriuos senoves lietuviai tikejo ir sziadien dar nekurie tiki. Kas vieną isz tu pasaku perskaitys panores ir visas skaityti. Preke 50c

Nedorybe Rymo Ciecoriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 40c

Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems 5c

Knygos sawos spaudos.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu żmones nuolatos żiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasiżinojimui isz ko darosi żaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi 30c

Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke 25c

HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie użlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys użlaikyti ozielybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amżi ir mokes użauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke 35c

Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszkąją ekonomiją. Kokiais keliais issidirbą turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant draugijos gyvenimo 35c

Geografija arba żemes apraszymas. Pagal Geikie, Nalkovaki ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsziol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu żeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni: isz kokiu żeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, aukso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ażeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kurtuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokį jiose gyvunai gyvena ir tt. Żeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikszstes, respublikos ir tt. Kiek kurioje żemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, użsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; kokį miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra ilgi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidżia arba neużteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu, 480 puslapiu, ant geros standżios popieros spaudinta, su 71 paveikslėliais: mapu, gyvulių ir tt. $2.00

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti parasztai ant nugaros ir szono. Preke $2.50

Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Ameriką, koki czia tada żmones gyweno, koki żmones pirmiausiai isz Europos pradejo ważiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare szial żemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam żmogui szioje Amerikos żemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke $1.00

Drutuose, grażiuose apdaruose $1.35

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Żemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra aprąszyta lenku politika kaip jie pasielge su lietuvos kunigaikszcziais: Keistucziu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteliyste yra mums naudinga ar bledinga 15c

Lietuviu prateviai Mażojoje Azijoje nuo senoves iki jie patekopo valdżia persu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 23 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu prateviai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą 50c

Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis 10c

Kaip geriausiai laidoti numireli? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszgulde kun. V. Dembskis 15c

Krażiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai użpuole ant bażnyczios miestelyje Krażiu, musze, szaude ir pjove nekaltus żmonis, iszgriowe altorius ir uppecze ijo bażnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima 15c

Lietuwiszkas Lementorius su noteriais, katekizmais ir mistrauturu 15c

Mokslas apie Żemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra żeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, żwaigżdes, menulis; kaip toli yra in kitas żwaigżdes; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos żwaigżdes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatinę knyga, isz kurios tikrai żmogus gali apsiszviesti 75c

Drutuose, grażiuose apdaruose $1.00

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams 25c

Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos 25c

Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybe bedu ir wargu kantriai iszkentejo 20c

Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapcziu kokias senowes żmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus 50c

Apdarytas 65c

. . . awargele ir kaip gywena Kynai (Chinai). . . . dwi labai akywos pasakaites 10c

. . . askuzines miszios. (Isz lenkiszko). Pasaka isz atsitikimo minyszku kliosztoriuje 10c

. . . judinkime wyrai żemę. Labai grażi pasaka 20c

. . . awogti arkliai ir Mendelis Didgalwis Dwi grażios pasakeles 10c

. . . iutksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai grażios pasakos 20c

. . . ajauta Lizdeikos dukte arba Lietuwa XIV szimtmetyje, labai grażi pasaka 75c

. . . mokslai Grażiu Żmoniu., paraszyti kn. Totoriaus (Tatares). Yra grażios ir labai pamokinanczios pasakos 60c

. . . armazonas arba balsumas Diewo rustybes. Parasze Szwentmikis. Apsakymai isz tikru atsitikimu isz Lietuwos lietuwiszku parapijo 10c

. . . avelkslai. Parasze Żemaite. Grażi pasaka apie vaikina ir jaunę mergina ir ju susipaeziavimą 15c

Pamokslai Iszmintles ir Teisybes iszguldineti Galwocziu wisu amżiu. Czia yra patilpę 128 grażiu juokingu ir iszmintingu pasakaicziu Kas nori tureti grażiu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią kningelę, o gardżiai pasijuoks, żmonese tures ką papasakoti ir ant kiekwieno użklausimo mokes duoti iszmintingą atsakymą 50c

Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: pażystamus, prieteliu, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai stowenczias ypatas. Pasveikinimai (pavinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose 50c

Robinsonas Kruzius, moraliszka ir żingedi apysaka paszwesta jaunumenei 25c

Senu Gadyniu Isznyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsoną; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant żemes dar priesz żmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kuaus żmones kasdami giiius szulinius, kanalus ar imdami isz żemes anglis, randa gilial palaidotus żemeje. Tulu sutverimu atrado czielus, nesugadintus, kunus, użkiotus eile keliolikos siekaniu storio żemes. Tie atrasti żemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivai riuose muziejuose, isz kuriu żmones mokinasi pażinti, kaip sena yra musu żeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio żveries kuno użaugo jos eile keliolikos sieksniu storio. Moksliiiczial isz tu senia branginusia mokala susipażinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz żemesniu in augsztesnes veisles, ir pagal storumą ir senuma żemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprensti, kaip seniai ir żmogus ant musu żemes atsirado. Knyga turi 370 puslapiu stambaus druko, ant grażios popieros ir apie 150 paveikslu ivairiu senu gadyniu isznykusiu sutverimu. Preke $1.00

Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paweikslelials; mapu, żmoniu, gywuliu ir medżiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslainę 25c

Vanduo ant żemes, po żeme ir virszuje żemes. Rusiszkai parasze Rubakin's. Verte Drugys. Isleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikmes; kaip jis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atvesę, keicziasi in vandens laszelius ar sniego lustelius ir vel krinta ant żemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukritę dideliu darbus veikia: sniegas kartais uźdengia cielus kaimus ir laidoja savo pusnyse żmonis ir gyvulius, paskui tirpdamas nuo saules kiekziasi in vandeni ir użlieja laukus, iszrezo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po żeme, kur vel veikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus żemes 10c

Zmogus Nepluszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graž. apysakele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingoms apsivedusiu. Szita apysakele użima kiekvieną jauna vaikina ar mergina ir mokina żmogiszkos dorybes 10c

MALDAKNYGES.

Mażas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos miszių, miszparu ir daugybe kitu; miszių maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki, daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rażancziai, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir grażiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, balta, slidi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4¼ coliai. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

No. 1. Mażas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais krasztais, be apkalimo 50c.

No. 2. Mażas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais, apkaustytoms briaunoms pasidabruotomis bletelemis, su kabute 75c.

No. 3. Mażas Aukso Altorius, moroko skuros minksztais apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, parasztais ir kwietka $1.25

No. 4. Mażas Aukso Altorius, francuziszkos gluodnios skureles apdarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryżius ir krasztai $1.50

No. 6. Mażas Aukso Altorius, baltos celiulioidos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai $1.50

No. 7. Mażas Aukso Altorius baltos celiulioidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai $2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis

Preké pinigų.

Ruskas rublis po 52¾c

Prusiszkos markės po 24½c

Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 30c. ant paczto kas

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie użtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat

jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu ligą yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

Ir żmones isz priemiescziu ir aplinkiniu miestu pribuva ant kożno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie użtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas żymetinai nużenge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (miżaluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.

Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!

Tu gali, ir busi iszgydytas! Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai żmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amżyje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persiżagimo senesniuose metuose ir pasekmes użvilktu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra prieżasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir użsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi żino ju mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai użvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir dideliai skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir użtikrina iszgydyma. Viska użlaiko didżiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo żmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius żmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (miżalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uźdegimas, nuo kurio akmuo atsiranda puslej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Ne kentek nuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus użtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gyslių lytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gerai żinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalistu ofisa. Jie jums iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir uźdegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, puikybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas użtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ Prekes yra pigiausios.

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams Dispensaryj yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada priims po użtikrinimo plianu, gyduoles ir gydimas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi iszgydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŻNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiausia savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba użsikretimo. Kada systema yra użnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mażu skauduliu ant burnos ir lieżuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai użsibaigia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta pranesz ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.

Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandżio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentnotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip gerai susipażine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugrażino man svaikata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,

J. C.

State of Illinois } s. s.
County of Cook }

Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", czionai liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant perżiurejimo publikai.

Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegużio, 1901.

Conrad Howard Ozarra

(Seal)

George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary

ANT

Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Gyduoles dykai *iki iszgydymui.*

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenancziu ir farmeriu, kurie geidżia atvażiuoti czionai.

RODA DYKAI!!

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardētiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t.t.

Użtikrina Iszgydyma

wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, żaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas Lytiszku Daliu

iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uźdegimą żarnų, iszdżiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą użtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas użlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,

134 E.24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: { nuo 9 ryto, iki 1 po piet / nuo 5 po piet iki 8 wakaro

Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Roda per Gromatas Dykai.

Użpraszydamı gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi

Tik per 30 dienu!

Kas prisius 25 c. paczto markemis, aplaikys tuzina pulkiu poperiu gromatoms raszitie, su pulkiom kvietkom, apskaitlemis ir pavinczevonem. Už $1.00 aplaikys 5 tuzinus virsz minetu popieriu.

Adresuokit teip:

W. Kudarauckas,

Box 234, Lawrence, Mass.

BROLIAI LIETUVIAI!

Tikietai ant baliu ar loteriju už pigiause preke. Asz iszdrukuoju.

1000 tikietu	už	$1.25
500	,,	80c
200	,,	50c
100	,,	35c

Puikios popieros gromatu raszymui tuzinas 10c., o su kopertais 15c. Kas pas mane użsiraszys "Lietuva" gaus tuzina szju poperu dovanu. Vażiuojantiems į kraju duodu ant laivo darba ir teisinga roda. Teipgi pas mane gali gaut lietuviszka Biblija už $4.00. Użsimokantis-gi prenumerata už "Lietuva" už visa meta gaus mineta Biblija už $3.50. Pinigus virsz 50 c. siuskite per Money orderi. Mażesnes sumas galima siusti kaip kas nori.

J. BARONAS,

1002 S. 2nd. st., Philadelphia, Pa.

Dr. O. C. Heine,

DENTYSTAS.

Kerte 31st ir Halsted uliczių, wirszui Aptiekos. Chicago.

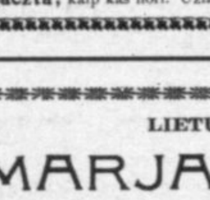
Del nusilpnejusiu lytiszku organu
RASZYK
VIROPOTENS
PRASZYK
VIROPOTENS Co.
R. 1, 3506 Indiana Av
Chicago, Ill.
PREKE $1.00.
Del praszalinimo nemoraliszku sapnu ir sulaikymo naktiniu poliucijų
Del praszalinimo jiudumo nuo pakiu

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 15-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses żines isz Lietuvos ir visos pasaulēs, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. "Vienybē" ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusēs **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalnō. Laiszkus ir pinįgus reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,

Plymouth, Pa

Aleksandraviczia ir Szvankus

...DRUKORIAI...

3215 S. Morgan St. Chicago, Ill.

Turi paikiai inrengtas drukoriszkas maszinas ir pertal visokius drukoriszkus darbus atlieka dailiai ir greitai, o ypatingai draugystems konstitucijas, tikietus, programus, knygas rasztininkams ir tt.

Maino, ir siunczia pinigus in visas dalis svieto per banka, expresa, arba **paczta;** kaip kas nori. Użlaiko **knygas** visokiu intalpu ir dailias maldaknyges.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT.

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street. Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78. Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

F.P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.

Chamber of Commerce Bldg. Room 709.

S. E. Corner LaSalle & Washington sts.

CHICAGO, ILL.

Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.

Telephone Canal 788.

Dr-as A. M. BACEVICZE,

— Gyvena po nr. —

8839 Commercial ave. So. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska użlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali suszneketi ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

A. Zekas ir K. Kabelis,

1193 So. Oakley ave. Chicago.

☞ UŻLAIKO ☜

Pirmos Kliasos Saliuna,

Grosernia ir Buczerne.

Visada szvieże mesa, szvieżi ir czystai użlaikomi visi kiti groseriszki tavorai, o prekes pigesnes kaip kitu. Saliune seniausios Arielkos, geras alus ir tikri Havanos cigarai. **Geras użkandis (Free Lunch) kas dien dykai.**

Temykite Baltimores lietuviai!

JONAS BURINSKAS,

Brooklyn, Md., Baltimores priemestyje.

Użlaikau czysta, grażu saliuna ir didele sale mitingams ir baliams, prie tekanczio vandens. Turi gerus gerymus ir geras użkandis dykai. Czia laike karszcziugeriause vieta atsivedinti.

Pirmas Lietuviszkas Saliunas

Antano Vemberio,

North Chicago, Ill.

Parankiausia użeiga lietuviams kaip vietiniams teip ir isz kitur atvażiavusiems. Arti Chicago Hardware Foundry Co. Użlaiko seniauses Maskolijos arielkas, turkiszkus cigarus, o alus, tai tikras galvintojas sziuose karszcziuose. Naujai atvażevusiems suteikia teisingiausia roda.

A. Vember,

22ra uliczia, North Chicago, Ill.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted St.

Nuima puikias Fotografijas; už tuziną tiktai

$2.00

Ant wesellu ir kitokiu reikalu nuima Fotografijas kuopuikiausiai.

Offices: 256 Grand st. & 313 Bedford ave. BROOKLYN.

Sudrutinimas plauku.

Tikrai wienatinė gydykla ant użżeldinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi į trumpa laika sulaiko plauku slinkimą, ir praszalina visokia neczista sistema.

Geriausia dantu gyduole: Musu gyduole nustabdo Dantu skaukejima į keles minutas. Mes sawo Gyduoles gwarantawojam. Preke tik 20c. Imant 6 bonkutes $1.00. Siuncziam Pacztu ir į swetymas szalis. Budas kaip jas wartoti yra parodytas keliose kalbose.

Norėdami pasiklaust rodos per laiszkus, adresuokite: The J. M. BRUNDZA CO., Sta W. Box 106., Brooklyn, N. Y.

Seniausia Lietuviszka Banka.

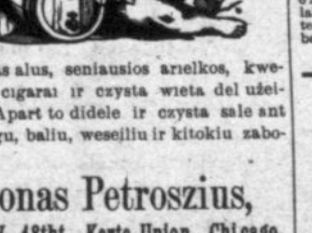
Siunczia pinigus į visas dalis svieto. Apmaino pinigus visokiu żemiu. Parduoda szifkortes ant visu liniju už pigiause preke. Jau 11 metu szeme biznyje, visada stengiausi ir stengsiuosi żmoniu reikalus teisingai atlikti.

S. Mack,

212 First St., Elizabeth, N. J

—Tikrai Lietuwiszkas—

SaliunaS.

Geras alus, seniausios arielkos, kwepianti cigarai ir czysta wieta del użeiwiu. Apart to didele ir czysta sale ant mitingu, baliu, weseliu ir kitokiu zabowu

Jonas Petroszius,

168 W. 18tht. Kerte Union. Chicago.

Telefonas Canal 788.

THEO PROULX

ADWOKATAS IR KONSULIS.

JONAS MOŻEIKA,

Assistentas ir Notary Public.

ROOM 615-616

87–89 E. Washington st., Chicago, Ill.

Thelefon: Central. 2621.

Użsimame civiliszkoms ir kriminaliszkoms provoms. Geriausei iszvarome provas už sużeidimus. Musu ofise galima susikalbeti visokiomis kalbomis, verteju nereikalaujame.

Jonas Możeika gyvena po nr. 31 W. 14th pl., kur galima ji rasti iki 9 val. kas rytas.

Lietuviszka Dirbtuve

Arnotu, Kapu, Baldakimu, ir kitų visų bażnytinių paredų; teipogi del draugyscziu: Karunu, Kukardu, Kepuriu, Żenklu ir tt. Noredami savo darbu suszelpti savo tautietę ir kad tas darbas butų priderancziai atliktas, atsiszaukite pas:

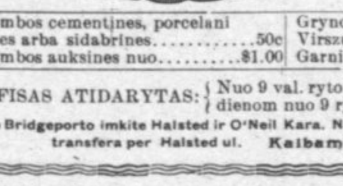
T. ANDRUSZEVICZAITE,

115 W. Division St. CHICAGO, ILL.

Dras Stanislaw Heymar, DENTISTAS.

809 S. Ashland Ave. kerte 18-tos ul.

wirszum Platto aptiekos.

Visokios operacijos ant dantu atliekamos gabiai, be skaudejimu ir pagal naujausia metoda.

Reguliuojame danczius kreivai auganczius.

Plombos cementines, porcelani nes arba sidabrines	50c	Gryno aukso karuneles nuo	$5,00
Plombos auksines nuo	$1.00	Virszut. ir apatine eile dant	$15.00
		Garnituras dantu	$8.00

OFISAS ATIDARYTAS: { Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Szventoms dienom nuo 9 ryto iki 3 po pietu.

Nuo Bridgeporto imkite Halsted ir O'Neil Kara. Nuo Town of Lake—Ashland kara ir transfera per Halsted ul. Kalbame lenkiszkai ir rusiszkai.

A. L. GRAICZUNAS,

......LIETUWISZKAS DAKTARAS......

167 W. 18th st. CHICAGO, ILL.

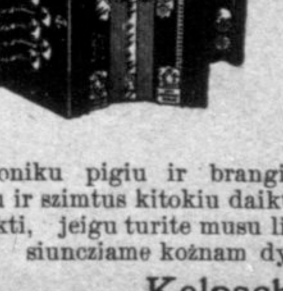
Priima Ligonius { nuo 8 iki 10 ryto / nuo 12 iki 1 po piet / nuo 7 iki 9 wakare.

Ateik pats arba gali paszaukt į savo namus. Gydau pasekmingai ir didżiausioje paslaptyje użlaukau użsikretanczias, limpanczias–gedingas ir prastoto vyriszkumo ligas. Atsiszaukentiems per laiszkus duodu rodą.

DYKAI 14 puikiu dovanu! Tokio pigumo dar niekados negirdeta! Ateikit paziuret, paziurejims nieko ne kasztuoja!

Dabar mes paleidżiame turgan geriausi laikrodeli: TIKRA AMERIKISZKA, 14K. su dvigubais paauksuotais luksztais, auśuke użsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, su TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA, pilnu akmenu, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, iszduodame raszyta GVARANCIJA ANT 20 METU; pagal iszveizda ir gerumą toki laikrodeli visados gali lyginti prie $40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikiu laikrodeliu myletojams mes duosime begyje 60 dienu puikius prezentus: 1. VIENNA MARIU PUTU PYPKE su didele galvuke ir gintariniu cibuku, vertes $1.50; 1 gryną MARIU PUTU CIGARNYCZIA, vertes 75c.; 1 nikeline BRIEŽUKAMS DEZUTE, 25c; 1 dailu auksinuota DICKENS LENCIUGELI su Cameo kabute, $1.50; 1 puikia auksinuota SAGUTE, $1.00; 1 pora puikiu AUSKARIU daimantais sodintu, $1.00; 1 puikia SPILKA iszsodinta brangakmeniais, 40c; 1 pora paauksuotu kolioniku su parmuterio virszais, 40c; 1 pora rankovems guziku, su permuterinis apaczia, 25c; 2 kalnieriams guziku, parmuterio apaczios, 50c; ir 1 puikia in krutine sagute su dailiu akmeniu 75c. Laikrodeli ir 14 dovanu siuncziame C. O. D. už $4.98, apmokedami teipgi ir expreso kasztus; siuntuni galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktu, sugrażinkite mums atgal musu kasztais. Kur nesiranda Expreso offisas, $4.98 turi but prisiunsti drauge su orderiu. Jeigu kas prisiuns pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovana puiku LAKKTINI PEILI: daiktus mes pasiunciame tada per paczta, użregistrave savo kasztais. Jeigu pirksi ant syk 6 laikrodelius gausi VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI. Paraszyk, ar nori vyriszka laikrodeli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiunsime moteriszka 50 coliu auksinuota Lorgnette lenciugeli. Raszyk szendien, pakol iszparduvimas nesibaige. Adresuok: ATLAS JEWELRY COMPANY, 15 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

Armoniku pigiu ir brangiu, laikrodeliu, lenciugeliu, żiedu ir szimtus kitokiu daiktu galite iszsirinkti ir parsitraukti, jeigu turite musu lietuviszka kataliogą, kuri pri siuncziame kożnam dykai ant pareikalavimo.

Kelpsch & Co.

Succ. to Kelpsch, Noreiko & Co.

74 Centre St., Chicago, Il